

Аудитори Полтавщини за активний спосіб життя

28 травня працівники Управління Північно-східного офісу Держаудитслужби в Полтавській області взяли участь в акції "Велодень 2017", яка покликана популяризувати здоровий і активний спосіб життя, а також пропагує безпеку та взаємоповагу на дорогах.

Понад тисячу полтавців різного віку, в рамках спортивної акції, приїхали на

двоколісному транспорті до Монумента Слави.

Від Корпусного парку велосипедисти проїхали вулицею Європейською, Сінною, далі велоколони рушила на вулицю Соборності, Зіньківську та Січових Стрільців, а фінішувала у Дендропарку. Там учасників спортивного свята чекала цікава розважальна програма.

Щирі усмішки і гарний настрій подарувало спортивне свято аудиторам, а ще - відчуття корпоративного командного духу, адже відомо, що в здоровому тілі - здоровий дух!

**Прес-служба
Управління Північно-східного офісу**

**Держаудитслужби
в Полтавській області**

Аудитори Полтавщини привітали вихованців Гадяцького дитячого будинку з Днем захисту дітей

1 червня з нагоди Міжнародного Дня захисту дітей представники колективу Управління Північно-східного офісу Держаудитслужби в Полтавській області відвідали своїх підшефних - вихованців Гадяцького дитячого будинку Полтавської обласної ради.

Нині в дитячому будинку виховується 41 дитина - це діти сироти та діти позбавлені батьківського піклування. У кожного з них своя, ще коротка, але нелегка історія життя.

Діти завжди з нетерпінням чекають на відвідини своїх шефів та задалегідь готуються до таких зустрічей: організують концертні номери, демонструють всі свої вміння і таланти.

Як водиться в таких випадках, гості приїхали не з порожніми руками, за рахунок зібраних коштів для дітлахів були придбані солодощі та печиво, а випускникам подарували комп'ютерне приладдя, та речі особистої гігієни.

Після святкового концерту, що приготували діти для своїх шефів, аудитори побажали дітям веселих літніх канікул, здоров'я, успіхів та щасливої життєвої дороги.

**Прес-служба Управління Північно-східного офісу
Держаудитслужби в Полтавській області**

До уваги громадськості!

В Управлінні Північно-східного офісу Держаудитслужби в Полтавській області (Державна фінансова інспекція в Полтавській області) діє телефон довіри, який забезпечує надійний зворотній зв'язок з громадськістю на принципах конфіденційності та збереження таємниці звернення.

Зі скаргами, запитаннями та пропозиціями можна звертатися щодня з 9.00 до 18.00 (у п'ятницю з 9.00 до 16.45) за номером (05322) 2-58-02.

ГРАФІК

**особистого прийому громадян, працівників структурних підрозділів
управління та представників організацій керівництвом Управління Північно-східного офісу Держаудитслужби в
Полтавській області**

Прізвище, ім'я, по-батькові, посада	День прийому	Години прийому	Номер телефону приймальні
Начальник Управління Північно-східного офісу Держаудитслужби в Полтавській області	Вівторок	11:00-12:00, 17:00-18:00	2-59-90
Салогуб Ірина Іванівна	Вівторок	1100-1200,	

Примітка. За бажанням відвідувачів може здійснюватися попередній запис на особистий прийом. Запис здійснюється за телефоном приймальні.

**Прес-служба Управління Північно-східного офісу
Держаудитслужби в Полтавській області**

До уваги громадськості!

В Управлінні Північно-східного офісу Держаудитслужби в Полтавській області (Державна фінансова інспекція в Полтавській області) діє телефон довіри, який забезпечує надійний зворотній зв'язок з громадськістю на принципах конфіденційності та збереження таємниці звернення.

Зі скаргами, запитаннями та пропозиціями можна звертатися щодня з 9.00 до 18.00 (у п'ятницю з 9.00 до 16.45) за номером (05322) 2-58-02.

**Прес-служба Управління Північно-східного
офісу Держаудитслужби в Полтавській області**

На Полтавщині під час ревізії виконання Михайлівського сільського бюджету та фінансово-господарської діяльності Михайлівської сільської ради виявили порушення, що призвели до втрат, на суму 155,5 тис. грн

Фахівці апарату Управління Північно-східного офісу Держаудитслужби в Полтавській області виявили порушення, що призвели до втрат, на суму 155,5 тис. грн під час ревізії виконання Михайлівського сільського бюджету та фінансово-господарської діяльності Михайлівської сільської ради.

Так, підрядні організації безпідставно завищили вартість та обсяги виконаних ремонтно-будівельних робіт, через що сільська рада зайво сплатила їм понад 63 тис. грн.

Крім того, виконавчий комітет сільської ради з порушенням зако-

нодавства провів видатки на погашення кредиторської заборгованості минулих періодів на суму 14,3 тис. грн та на оплату окремих заходів по реалізації місцевої програми в сумі 77 тис. грн.

Також, встановлено проведення зайвих виплат бюджетних коштів на оплату премій працівникам установи та сплату до державних цільових фондів по незаконно виплачених сумах по оплаті праці, нестачу матеріальних цінностей тощо.

Ще до завершення ревізії завдяки діям працівників Управління Північно-східного офісу Держаудитслужби в Полтавській області виявлені

порушення частково усунуто.

За недотримання фінансової дисципліни на чотирьох посадових осіб сільської ради складено протокол про адміністративне правопорушення, а місцевому органу самоврядування зупинено операції з бюджетними коштами на рахунку.

Про виявлені порушення поінформовано правоохоронні органи Полтавської області.

**Прес-служба
Управління Північно-східного офісу
Держаудитслужби
в Полтавській області**

Аудитори Полтавщини за січень-травень 2017 року забезпечили відшкодування втрат на 32,3 млн грн.

Протягом січня-травня 2017 року фахівці Управління Північно-східного офісу Держаудитслужби в Полтавській області забезпечили усунення порушень, що призвели до втрат фінансових та матеріальних ресурсів, на суму 32,3 млн грн.

За результатами аналізу закупівель, через виявлені порушення, відмінено торги на суму 168,3 млн грн. та розірвано договори майже на суму 16 млн грн.

У 46 випадках до установ, під час ревізій яких виявлені фінансові порушення, застосовано такі заходи впливу, як зупинення операцій з бюджетними коштами, призупинення бюджетних асигнувань та зменшення бюджетних призначень.

За результатами контрольних заходів керівники місцевих органів влади, підприємств, установ та організацій прийняли 49 управлінських рішень.

Правоохоронні органи за результатами

ревізій розпочали 15 досудових розслідувань.

За допущені фінансові порушення 139 посадових осіб притягнуто до адміністративної відповідальності, 47 - до дисциплінарної та матеріальної, дві особи звільнено з посад.

**Прес-служба
Управління Північно-східного офісу
Держаудитслужби
в Полтавській області**

Газета "Бізнес Ера"

Свідоцтво про державну реєстрацію ПЛ №945-202 Р від 23 березня 2011р.

Засновник: ПП "Сонатта" Редактор С.В. Ремига;

Адреса: 36004, м. Полтава, пров. Рибальський 10-А";

Тел.: факс: (0532) 57-24-12, (0532) 57-26-14, (050)631-28-62

E-mail: navigator_pl@mail.ru,

Оригінал-макет ПП "Сонатта"

Редакція не несе відповідальність за зміст статей і рекламних оголошень.

Передрук матеріалів без погодження з редакцією заборонено.

Про державні закупівлі

20 червня відбувся сеанс телефонного зв'язку "гаряча лінія" на тему: "Публічні закупівлі сьогодні". На запитання громадян відповідала заступник начальника відділу моніторингу та перевірок закупівель Управління Північно-східного офісу Держаудитслужби в Полтавській області Євгенія Андріївна Чуйко.

Пропонуємо до уваги найбільш актуальні питання, з якими зверталися громадяни на "гарячу лінію".

Питання: *Який підрозділ в Управлінні Північно-східного офісу Державної аудиторської служби в Полтавській області займається питаннями публічних закупівель?*

Відповідь: Наразі дієвий оперативний контроль у галузі закупівель має велике значення для суспільства. Громадськість приймає активну участь у процесі контролю закупівель держави. На сьогодні в Управлінні створено Відділ моніторингу та перевірок закупівель, в якому працюють фахівці з багаторічним досвідом роботи в органах контролю-ревізійної служби.

Питання: *Які найпоширеніші порушення встановлюються під час здійснення контролю за дотриманням законодавства про публічні закупівлі?*

Відповідь: В 2016 році відбулися суттєві зміни в нормативному забезпеченні сфери закупівель. Так, Закон України "Про здійснення державних закупівель" припинив дію з одночасним прийняттям діючого на сьогодні Закону України "Про публічні закупівлі" від 25.12.2015 № 922.

Незважаючи на те, що зміни в законодавстві не є новими, деякі замовники продовжують застосовувати норми так би мовити "старого" Закону. Тому найпоширенішими порушеннями є використання норм і положень Закону України "Про здійснення державних закупівель", який втратив чинність.

Питання: *Яка процедура виявлення порушень при проведенні закупівель?*

Відповідь: Державні аудитори, у межах

компетенції Держаудитслужби, здійснюють державний фінансовий контроль у сфері закупівель та мережі підконтрольних підприємств, установ та організацій, а також в інших сферах господарювання шляхом документального аналізу тендерів на всіх стадіях закупівельного процесу.

Питання: *Які результати роботи Управління в цьому напрямку?*

Відповідь: За 5 місяців 2017 року попереджено порушень у сфері закупівель по тендерам, що проводились з порушенням законодавства на загальну суму понад 225 млн грн, що становить 99,87% виявлених порушень.

Питання: *Чи мають право звертатись пересічні громадяни до Управління з інформацією щодо можливих порушень при здійсненні публічних закупівель?*

Відповідь: Звичайно, громадяни мають право звертатись до Управління зі скаргами та пропозиціями. Управління завжди стоїть на варті законності та відкрито до співпраці з громадськістю щодо упередження та усунення порушень діючих норм законодавства. Зокрема, відповідно до Закону України "Про звернення громадян" від 02.10.1996 № 393/96-ВР громадяни України мають право звернутися до органів державної влади, в тому числі і до Управління Північно-східного офісу Держаудитслужби в Полтавській області із зауваженнями, скаргами та пропозиціями, відповідно до компетенції Управління.

Крім цього, з метою здійснення зворотного зв'язку з громадськістю, в Управлінні функціонує телефон довіри (05320) 2-58-02.

На виконання чинного законодавства начальник Управління Північно-східного офісу Держаудитслужби в Полтавській області Салогуб Ірина Іванівна щотижнево проводить особистий прийом громадян згідно затвердженого графіку, який постійно оприлюднюється в регіональних засобах масової інформації та мережі Інтернет.

Питання: *Чи звертаються до Управління депутати за допомогою або з пропозиціями чи зі скаргами щодо можливих порушень у сфері закупівель?*

Відповідь: Так, звертаються. Зокрема, з початку поточного року до Управління надійшло 6 депутатських звернень, розгляд яких забезпечено в межах компетенції Управління та у визначені Законом терміни.

Питання: *Чи виявлені державними аудиторами у поточному році резонансні порушення у сфері закупівель та чи притягнуті до відповідальності порушники?*

Відповідь: Так, у I кварталі 2017 року Управлінням проведено ряд контрольних заходів, під час яких встановлені порушення, що підпадають під адміністративну відповідальність за статтею 164-14 Кодексу України про адміністративні правопорушення. В поточному році сума сплачених штрафів за порушення законодавства у сфері закупівель склала 11900 грн.

Окрім зазначеного, під час проведення процедури закупівлі, яка передбачала витрачання коштів в сумі понад 28 млн грн замовником допущено численні порушення: розміщено недостовірну інформацію щодо повернення тендерного забезпечення, не оприлюднено перелік змін до тендерної документації, на веб-порталі Уповноваженого органу розміщено оголошення, яке не підтверджується відомостями тендерної документації замовника. Зазначене унеможливило проведення процедури закупівлі без порушення чинного законодавства у сфері закупівель.

Управлінням з метою раціонального та ефективного використання державних фінансових ресурсів здійснено заходи реагування, в тому числі і спільні заходи з відповідними правоохоронними органами. За наслідками проведеної державними аудиторами роботи, замовником припинено незаконну процедуру закупівлі та усунуто порушення в повному обсязі.

Питання: *В разі якщо замовник*

користується послугами фірм, які консультують чи супроводжують проведення торгів, хто відповідає за порушення чинного законодавства: замовник чи фірма-виконавець?

Відповідь: Відповідальність за порушення Закону України "Про публічні закупівлі" чітко регламентована статтею 38, згідно якої за порушення вимог, установлених цим Законом відповідальними є:

- члени тендерного комітету замовника;
- уповноважена особа (особи),

- члени органу оскарження,
- службові (посадові) особи Уповноваженого органу,
- службові (посадові) особи органів, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів (обслуговуючого банку).

Це означає, що надавачі консультаційних чи інших інформаційних послуг не відповідають за порушення Закону України "Про публічні закупівлі".

Питання: Як реагують тендерні

комітети на виявлені державними аудиторами порушення?

Відповідь: Тендерні комітети вживають вичерпних заходів для усунення порушень, а саме: під час триваючих процедур вносять зміни до документів, складених з порушенням, розривають укладені з порушеннями договори, припиняють тендерні процедури закупівель, проведені з порушенням чинного законодавства, та призначають нові.

Пілотний проект "Шлюб за добу"

Полтавщина з квітня 2017 року стала учасником пілотного проекту відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 липня 2016 року "Про запровадження реалізації пілотного проекту щодо державної реєстрації шлюбу", який успішно реалізується в інших областях і користується популярністю.

Відтепер і полтавчани зможуть одружитися швидко і без черг. Проект спрямований для запровадження зручної і швидкої процедури укладення шлюбу. Ця новація створена для тих громадян, які бажають швидко зареєструвати свій шлюб.

Його мета - максимально наблизити таку адмінпослугу до населення, створивши при цьому максимально зручні умови для реалізації громадянами права на шлюб. Ця

послуга користується попитом і є потрібною. Саме тому пілотний проект розповсюджений на всі області України. Крім того, "швидка" реєстрація має переваги, бо заощаджує час молодят.

Переваги такої реєстрації - не треба йти до ДРАЦС, стояти в чергах і чекати 30 днів. Достатньо буде звернутись до організатора реєстрації шлюбу: у Полтаві виконавцем цих послуг є "Полтавський міський будинок культури" та "Полтавська державна аграрна академія". Коли молодята звертаються до організатора, їм потрібно визначити час і місце для укладення шлюбу, укласти договір та здійснити оплату коштів за обряд державної реєстрації шлюбу.

При зверненні молодята мають надати паспорти або паспортний документ, що посвідчує особу, надати відомості про

свій сімейний стан. Якщо немає такого документу, працівники ДРАГС самостійно здійснюють перевірку цих відомостей. Іноземні громадяни мають підтвердити своє право перебування на території України.

Сервісом "Шлюб за добу" на Полтавщині зможуть скористатися і жителі будь-якого району області, і жителі інших областей, тобто всі бажаючі, які кохають один одного мають можливість швидко зареєструвати шлюб.

**Провідний спеціаліст
Шевченківського районного у
Місті Полтаві відділу ДРАЦС
ГТЮУ у Полтавській області
Х.С. Свистун**

про встановлення факту смерті особи на тимчасово окупованій території України

Заява про встановлення факту смерті особи на тимчасово окупованій території України, визначеній Верховною Радою України, може бути подана родичами померлого або їхніми представниками до суду за межами такої території України.

Справи про встановлення факту смерті особи на тимчасово окупованій території України, визначеній Верховною Радою України, розглядаються невідкладно з моменту надходження відповідної заяви до суду.

Ухвалене судом рішення у справах про

встановлення факту смерті особи на тимчасово окупованій території України, визначеній Верховною Радою України, підлягає негайному виконанню.

Рішення у справах про встановлення факту смерті особи на тимчасово окупованій території України, визначеній Верховною Радою України, може бути оскаржено в загальному порядку, встановленому цим Кодексом. Оскарження рішення не зупиняє його виконання.

Копія судового рішення видається

особам, які брали участь у справі, негайно після проголошення такого рішення або невідкладно надсилається судом до органу державної реєстрації актів цивільного стану за місцем ухвалення рішення для державної реєстрації смерті особи.

**Провідний спеціаліст
Шевченківського районного
у м.Полтаві відділу
ДРАЦС ГТЮУ
у Полтавській області
О.С. Требко**

Запитували? Відповідаємо!

До 1 липня полтавці повинні отримати повідомлення - рішення про нараховані суми податку на нерухомість

Державна податкова інспекція у м. Полтаві нагадує, що до 1 липня громадяни - власники житлової нерухомості, отримують податкове повідомлення - рішення, в якому буде зазначена сума та реквізити для сплати податку на нерухомість. Сплатити вказану суму необхідно буде протягом 60 днів із дня вручення такого повідомлення.

Звертаємо увагу, що у поточному році громадяни сплачують податок на нерухомість за базовий 2016 рік. Ставка податку складає для об'єктів житлової нерухомості 13,78 грн. за 1 кв.м, тобто 1% від мінімальної заробітної плати встановленої на 1 січня 2016 року, для об'єктів нежитлової нерухомості ставка податку становить 2,76 грн. за 1 кв.м (0,2% від мінімальної зарплати).

База оподаткування об'єктів житлової нерухомості для мешканців м. Полтава зменшується на пільгові метри:

- для квартири/квартир незалежно від їх кількості - на 60 м.кв;
- для житлового будинку/будинків незалежно від їх кількості - на 120м.кв;
- для різних типів об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток (наприклад квартира + будинок) - на 180 м.кв.

Громадянам, які мають житлову нерухомість, площа якої перевищує зазначені пільгові метри необхідно звернутися до податкової для проведення звірки даних щодо нерухомості для правильного нарахування податку та отримання податкового повідомлення - рішення.

За додатковою інформацією звертайтеся за телефоном: 593093. Податкове повідомлення - рішення громадяни можуть отримати у ДПП

м.Полтава, за адресою: м.Полтава вул.Європейська, 155 каб.403.

Сектор організації роботи Державної податкової інспекції у м. Полтаві

Єдиний рахунок для сплати податків та зборів: оприлюднено проект закону

Мінфін оприлюднив проект Закону "Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України щодо запровадження єдиного рахунку для сплати податків і зборів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування".

Законопроект передбачає запровадження системи сплати податків і зборів, передбачених Податковим кодексом, через "Електронний кабінет платника податків" на єдиний рахунок, який буде відкрито для платника за його згодою (бажанням) на центральному рівні Державної казначейської служби України. Про таке бажання платник податку має повідомити шляхом оформлення відповідного повідомлення про відкриття єдиного рахунку (з обов'язковим накладанням на нього ЕЦП), в якому зазначити:

- повну або скорочену назву юрособи або прізвище, ім'я та по батькові фізособи,
- код згідно з ЄДРПОУ (для юросіб) або реєстраційний номер облікової картки платника податків (для фізосіб), або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті).

Інформація щодо реквізитів єдиного рахунку відобразиться в "Електронному кабінеті платника

податків".

Водночас згідно з новою ст. 35-1, якою пропонують доповнити ПКУ, єдиний рахунок не використовуватиметься платником податків для сплати грошових зобов'язань та/або податкового боргу з ПДВ та акцизного податку з реалізації пального. Платник податків матиме право перераховувати кошти з єдиного рахунку на рахунки, відкриті в СЕА ПДВ та в СЕА РП.

Якщо цей Закону буде прийнято, то він набере чинності з 1 січня 2018 року. Проте функціонування єдиних рахунків розпочнеться з першого числа місяця, що настає за місяцем впровадження у роботу програмного забезпечення взаємодії інформаційних систем центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову та митну політику, та центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, але не пізніше 1 липня 2018 року.

Зуваження та пропозиції до проекту закону можна надавати протягом місяця з дня оприлюднення на офіційній сторінці Мінфіну у письмовій та/або електронній формі за адресою: Міністерство фінансів України, 01008, м. Київ-8, вул. Грушевського, 12/2 або 04071, м. Київ, вул. Межигірська, 11, e-mail: ustinova@minfin.gov.ua.

Сектор організації роботи Державної податкової інспекції у м. Полтаві

Чи є обмеження щодо надсилання повторної електронної звітності протягом дня

Обмежень щодо надсилання платником податків протягом одного дня декількох звітних документів в електронному вигляді за різними податковими деклараціями немає. ДФС

нагадує, що податкові документи в електронному вигляді можуть бути надіслані до контролюючих органів засобами телекомунікаційного зв'язку за звітні періоди у терміни, визначені законодавством для відповідних податкових документів у паперовій формі.

При відправленні електронних документів платник податків самостійно визначає кінцевий термін їх відправлення (враховуючи час на своєчасну доставку документів до контролюючих органів у разі можливого пошкодження телекомунікаційного зв'язку або ненадходження першої квитанції).

Якщо платник податків надіслав до контролюючого органу кілька примірників одного податкового документа (у разі виправлення, неотримання першої квитанції тощо), то оригіналом вважається електронний документ, надісланий до контролюючого органу останнім до закінчення граничного терміну, встановленого законодавством для подання податкової звітності за умови, що його було сформовано правильно, прийнято до бази даних контролюючого органу та платнику податків надійшла про це друга квитанція.

Тобто немає обмежень щодо надсилання платником податків протягом одного дня декількох звітних документів в електронному вигляді за різними податковими деклараціями. Крім того, платник податків має право повторно відправляти податкові декларації у разі виправлення помилок до закінчення граничного строку подання декларації, вказавши при цьому тип документа "звітний новий".

**Сектор організації роботи
Державної податкової
інспекції у м. Полтаві**

**План-графік перевірок: граничний
термін для коригування**

ДФС України листом від 18.05.2017 р.

№ 252/6/99-99-14-03-01-15/ІПК роз'яснила, що згідно з п. 77.1 ст. 77 Податкового кодексу документальна планова перевірка повинна бути передбачена у плані-графіку проведення документальних планових перевірок, який формується відповідно до Порядку формування плану-графіка проведення документальних планових перевірок платників податків, затвердженого наказом Мінфіну України від 02.06.2015 р. №524 (далі - Порядок № 524).

Так, згідно з п. 3 розділу I зазначеного Порядку узгоджені відповідно до Порядку координації одночасного проведення планових перевірок (ревізій) контролюючими органами та органами державного фінансового контролю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.10.2013 р. № 805, проекти планів-графіків на наступний квартал формуються територіальними органами ДФС не пізніше 20 числа останнього місяця поточного кварталу засобами інформаційних систем ДФС.

Проекти коригування планів-графіків у разі здійснення такого коригування формуються територіальними органами ДФС не пізніше 3 числа другого та третього місяця поточного кварталу засобами інформаційних систем ДФС. Згідно з п. 5 розділу I Порядку № 524 план-графік складається із планів графіків територіальних органів ДФС та затверджується Головою ДФС.

При цьому цим Порядком не передбачено затвердження територіальними органами планів-графіків проведення документальних планових перевірок платників податків.

**Сектор організації роботи
Державної податкової
інспекції у м. Полтаві**

**Код послуги у податковій накладній
потрібно зазначати з крапками**

ДФС України у новому листі розповіла про визначення коду послуги

у разі його відсутності у ДКПП з метою заповнення податкової накладної

В індивідуальній податковій консультації від 10.05.2017 р. № 117/6/99-95-42-03-15/ІПК вкотре нагадує, що при складанні податкової накладної з 1 січня 2017 року запроваджено заповнення коду послуги згідно з ДКПП.

При визначенні коду послуги потрібно користуватись Класифікатором ДК 016:2010.

ДКПП складається з трьох блоків, перший з яких є блоком ідентифікації, який побудовано за ієрархічною системою кодування із застосуванням літерно-цифрового коду. Розподіл секцій на розділи, групи, класи, категорії, підкатегорії, позиції, типи й підтипи позначено цифровими кодами. Загальна структура цифрових кодів для утворення класифікаційних угруповань у ДКПП відповідає такій схемі:

XX - розділ
XX.X - група
XX.XX - клас
XX.XX.X - категорія
XX.XX.XX - підкатегорія
XX.XX.XX-XX - позиція
XX.XX.XX-XX.X - тип
XX.XX.XX-XX.XX - підтип.

Відповідно до пп. 2 п. 16 Порядку №1307 дані щодо коду послуги згідно з ДКПП вносяться до графі 3.3 податкової накладної.

Графа 3.3 заповнюється на всіх етапах постачання послуг.

Платники податку, зокрема мають право зазначати код послуги згідно з ДКПП не повністю, але не менше ніж чотири перші цифри відповідного коду. Таким чином, при заповненні коду послуги у графі 3.3 податкової накладної потрібно зазначити відповідний код послуги у форматі не менше 4-х знаків, наприклад, 02.40. Якщо платник ПДВ зазначає повністю код послуги, то графа 3.3 повинна містити відповідне позначення у форматі наприклад, 02.40.10-00.00.

Такий же алгоритм зазначення кодів послуг податківці вже наводили

наприкінці квітня у ресурсі "ЗІР".

**Сектор організації роботи
Державної податкової
інспекції у м. Полтаві**

**У 2017 році полтавці перерахували
на потреби армії майже більше 50
мільйонів гривень військового збору**

Як відомо, відповідно до законодавства з серпня 2014 року в Україні було запроваджено військовий збір. Тобто, починаючи з 3 серпня з доходів фізичних осіб утримується військовий збір за єдиною ставкою - 1,5% від об'єкта оподаткування.

Станом на 31 травня 2017 року на підтримку української армії від платників м. Полтави надійшло 51,8

мільйон гривень військового збору, у тому числі у травні - 10,6 млн. грн.

**Сектор організації роботи
Державної податкової
інспекції у м. Полтаві**

**Зміни до декларації акцизного
податку затверджено**

У Мін'юсті України зареєстровано 17.05.2017 р. за № 630/30498 наказ Мінфіну України, яким затверджено зміни до форми декларації акцизного податку, Порядку заповнення та подання декларації акцизного податку, затверджених власним наказом від 23.01.2015 р. № 14.

Змінами, зокрема, передбачено доповнення розділу В "Податкові

зобов'язання з реалізації пального" декларації акцизного податку новим рядком за кодом операції - В18 "Сума податкових зобов'язань (сума значень рядків В1 - В10 та В17, за вирахуванням рядка В11)".

Уточнено, що розділ II Розрахунку суми акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів заповнюється платниками податку при виправленні або уточненні показників звітності за податковій (звітні) періоди до 01.01.2017 р.

Наказ набирає чинності з дня опублікування

**Сектор організації роботи
Державної податкової
інспекції у м. Полтаві**

Там, де живе загадка

Це назва нової фотовиставки Ігоря Лотиша, яка працює у бібліотеці-філії № 5 МЦБС. Тут представлено майже 20 романтичних літніх пейзажів Полтавщини.

- Літо, мабуть, найулюбленіший час року більшості людей, бо пригріває тепле сонечко, природа навколо покрита зеленню і яскравими фарбами квітів, і нашому погляду відкриваються красиві літні пейзажі. Погодьтеся, всі ми любимо виїжджати влітку на річку, озеро або просто проводити свої вихідні на дачі або в саду. Тільки там ми можемо повною мірою відволіктися від повсякденного життя, відпочити і насолодитися природною тишею, а так само поспостерігати красиві літні пейзажі, - сказав Ігор Лотиш, медик, фотограф і книжковий ілюстратор.

На Полтавщині є місцинки, що ніби створені для романтичних вечірніх прогулянок. Полтава має багато парків і скверів, історія декотрих з яких налічує понад 100 років, як парку "Перемоги".

Тут є чудовий Ботанічний сад. На фото нашого земляка бачимо Полтавський дендропарк - прекрасне місце для сімейного відпочинку. Пан Ігор пропонує глядачам прогулянку парками Полтави; між пахучих клумб і красивих ліхтарів; а ще звивистими вуличками до Хрестовоздвиженського жіночого монастиря. І це не дивно, адже семикупольний Хрестовоздвиженський собор вважається одним з кращих зразків українського бароко, який зберігся до наших днів. За принципом побудови форма собору трохи витягнута, хрестоподібна. У цьому можна пересвідчитися, споглядаючи світлини Лотиша у бібліотеці. Атмосфера вечірньої Полтави, із добре відомими мелодіями скрипки, контрабаса, зіграними студентами Полтавського музичного училища ім. М. Лисенка і українськими естрадними піснями вуличних музикантів на Соборній, є справді незабутньою. При світлі вечірніх ліхтарів вулички із

старою архітектурою набувають якогось особливого шарму таємничості. Виблизкуючи вогниками на мокрій від дощу бруківці, світло вікон і вітрин малює на ній різнобарвну картину.

- Друзі мої, давайте будемо насолоджуватися і отримувати задоволення від виставки нашого читача, майстра мануальної терапії з душою поета, - мовила Лідія Тіхомірова, бібліотекар 1 категорії бібліотеки-філії №5, яка завжди на високому професійному рівні і красиво проводить вернісажі, відкриваючи червневу презентацію. - Любити тепле літо, із задоволенням приймаючи його сонячні дні і захоплюватися, дивлячись на красиві літні пейзажі. А зараз давайте помилуємося на найчудовіші фотографії Ігоря Лотиша, який вміє побачити і відчувати природу серцем.

**член НСЖУ
Оксана Кравченко**

Есть мнение, что тупой рекрутер в двадцать первом веке не выживет

Останутся только умные. Для них и написаны эти правила :). А если серьезно - живая и неформальная статья-компас, которая поможет идти в правильном направлении.

Рекрутер XXI века не должен быть тупым. Прimitивный рекрутинг остался в прошлом столетии: там было место всем. Тогда в рекрутеры часто шли те, кто не смог или не стал работать по специальности и не нашел себя ни в чем другом. Сейчас, чтобы быть успешным рекрутером, мало не найти себя где-то еще:) Мы все дальше уходим от XX века, и правила игры постепенно меняются. Чтобы справляться с подбором сейчас, рекрутер должен быть умным и вдумчивым.

Однако многие продолжают работать так, как привыкли, или как научили - им так проще. Результаты работы часто не радуют - ни их, ни внутренних заказчиков, ни руководство. Но выручает дежурное объяснение: «проблема не в подборе, проблема в рынке труда - нужных людей просто нет». Это объяснение очень удобное, практически индульгенция. И в большинстве случаев оно ложное.

Чаще всего причина вовсе не в рынке труда. Она именно в устаревшем подходе к подбору и в самих рекрутерах или эйчарах: многие из них крепко застряли в XX веке - даже если начинали карьеру уже в двадцать первом.

Надеюсь, несколько простых правил помогут пойти в нужном направлении. Что же делает умный рекрутер в XXI веке? О чем он помнит? Как действует? Каких ошибок старается избежать?

1. Умный рекрутер понимает: рекрутинг все чаще требует нестандартных ходов

Нестандартные ходы требуют вдумчивости, а она требует времени. Поэтому рекрутер автоматизирует все, что можно. Кто тратит время на рутину - проигрывает, потому что ему некогда думать.

2. Умный рекрутер не боится экспериментов, но результат каждого из них он отслеживает

Это положение тесно связано с первым пунктом. Так набирается опыт, осваиваются инструменты и копится багаж для профессиональной рефлексии и развития. Если не экспериментировать, то любая мало-мальски нестандартная задача вызывает растерянность - а таких задач становится все больше.

3. Умный рекрутер умеет считать и дружит с математикой

А если еще не дружит - то старается подружиться. Математика нужна, чтобы освоить работу со статистикой. А статистика необходима, чтобы анализировать результаты своей работы - и улучшать ее. Поэтому работа умного рекрутера постепенно становится профессиональнее и успешнее. Кроме того, цифры - ваш переводчик с рекрутерского языка на язык, понятный руководителям. В их глазах владение цифрами придает рекрутеру больший вес, чем владение английским.

Тем временем остальные рекрутеры поют ту самую мантру: «ничего не поделаешь, таков рынок труда, где нам взять на нем нужных людей». И, проработав в рекрутинге пару-тройку лет, ведут подбор почти так же, как и в первые полгода.

4. Умный рекрутер знает разницу между опытом и стереотипами

Болезнь, которой заражены многие рекрутеры - склонность подменять стереотипами нехватку знаний и слабое владение профессиональными инструментами. Стереотипы (от личных до профессиональных) используются каждый раз, когда рекрутер не желает либо не умеет думать, не хочет углубляться в тему. Типичный пример стереотипа: полному человеку не место на ресепшене фитнес-клуба.

Умный рекрутер не поддается соблазну «простых и понятных» решений, не дает стереотипам взять верх над профессионализмом. Он постоянно анализирует: какие его решения целесообразны, потому что это результат профессионального опыта, а какие - диктуются рекрутерскими и человеческими стереотипами - и не имеют ничего общего с интересами компании и эффективностью. Избавляясь от стереотипов, рекрутер сохраняет профессиональную гибкость.

5. Умный рекрутер не боится спорить с заказчиком

Он знает, что понимает в рекрутинге лучше всех в компании. Поэтому выступает как эксперт, который объясняет, подсказывает удачное решение, удерживает от ошибки.

Он не знает фразы «так требует руководство, я ни на что не могу повлиять, я исполнитель». Это волшебная фраза: как только она произнесена, умный рекрутер перестает быть умным. Он становится ленивым пофигистом, который не столько не может, сколько не хочет ни на что влиять.

Профессионализм для умного рекрутера не в том, чтобы безропотно исполнить ЛЮБОЕ требование руководителя, а в том, чтобы донести свою экспертизу, подкрепленную опытом, статистикой и т. п. Если аргументы веские, их услышат - не с первого раза, так с третьего. Он не останется тупым исполнителем и перерастет себя.

Если рекрутер в самом деле не может ни на что повлиять, то либо он не умный рекрутер, либо ему пора искать другую компанию.

6. Умный рекрутер может просто и понятно объяснить смысл каждого своего действия. Он твердо знает, чего он добивается каждым своим действием, почему он делает что-то именно так, а не иначе - и что будет, если делать по-другому. Проще говоря, его позиция осознанная, именно это называется профессионализмом.

7. Умный рекрутер знает: нет никого, кто уверен, что хотел бы работать именно у вас. Исключения - лишь несколько вендоров международного уровня, таких как Google, Microsoft и пара-тройка отечественных компаний.

Поэтому бесполезно спрашивать, почему соискатель хочет работать именно в вашей компании - этим вы заставляете его играть в игру «кто сойдет лучше»: кандидат делает вид, что очень хочет работать именно у вас, а вы - что ему верите. На самом деле пока они хотят просто попробовать - и надеются, что все сложится хорошо. Как будет на самом деле - зависит и от вас тоже.

8. Умный рекрутер рассказывает о своей компании человеческим языком

Добавлю: рассказывает живо и неформально. Официальный текст, скорее всего, соискатель уже прочитал на вашем сайте.

При этом все кандидаты разные - и рекрутер умеет акцентировать их внимание на разном. Он действительно досконально знает свою компанию, и ему легко рассказать о ней ЛЮБОМУ кандидату. Он не твердит, как попугай, одну и ту же речевку о компании, выученную в первый день работы вместе с рассказом о том, «как нас найти». Такой механический рассказ не идет компании на пользу. И еще он показывает, как уныло тут работаете самому рекрутеру.

9. Репутация, бренд работодателя - все это работает, их надо развивать

Часть этой работы ложится и на рекрутеров. Но это тоже интеллектуальная задача, и делать ее тупо нельзя - получится обратный эффект.

Важно все: что компания пишет о себе на своем сайте, в соцсетях, брошюрах, и как пишет, и совпадает ли это с реальностью.

Важно, что рекрутер и руководители говорят людям на собеседовании - и как они это говорят. И все, что происходит с новичком потом, когда джоб-оффер уже принят, - важно тоже.

10. Умный рекрутер ясно представляет себе границы своей компетентности

Для него не секрет, что соискателем бесит, когда рекрутер пытается беседовать с ними на профессиональные темы, в которых ни черта не понимает.

Поэтому он выбирает одну из двух тактик: или не лезет в профессиональную сферу кандидата (а вместо этого досконально осваивает HR-технологии оценки), или же выбирает себе специализацию и погружается в отрасль настолько полно, насколько это возможно.

11. Умный рекрутер научился искусству отказа - и совершенствует его

Шедевральной формулировка «если я не свяжусь с вами до конца недели, значит, вы нам не подошли» не имеет ничего общего с искусством отказа, хотя много лет служит чем-то вроде посоха или костыля для ленивых рекрутеров. Научиться отказывать - это уметь дать индивидуальную обратную связь - по существу и корректно, отмечая плюсы и минусы.

Отговорки «вас много, а я одна (один)» - мимо. Соискатель потратил на вас свое время - на дорогу, ожидание и собеседование. Вы обязаны найти еще 5-10 минут на корректный фидбек. Репутация компании и ваша личная профессиональная репутация это очень важно, об этом уже было выше.

12. Умный рекрутер видит в соискателе человека и не боится общаться на равных

Соискатели становятся требовательнее: они прекрасно понимают, что не только им нужна работа, но и компании нужны хорошие работники. И они ожидают человеческого общения - и на собеседовании, и после него. Сейчас, в кризис, некоторые соискатели готовы «прогнуться» ради работы - но только сейчас, потому что времена непростые. Каждую некорректность и обиду от работодателя и рекрутера они запомнят - и вряд ли простят. Когда времена изменятся и дела пойдут на лад, они покинут компанию - и напишут в Сети все, что думают о своем бывшем работодателе и его «церберах» на входе, ведающих наймом. Помните об этом.

13. Умный рекрутер знает границы дозволенного - и не нарушает их

Он уверенно владеет нормами трудового законодательства и в курсе судебной практики по трудовому праву, и не задает незаконных вопросов.

Умный рекрутер умеет получать нужную информацию (нужная - та, что помогает понять, подходит ли кандидат), не нарушая границы личного пространства соискателя. Он не спрашивает ни о семье, ни о личной жизни, ни о matrimониальных планах. Это не только незаконно, но и неэтично - и очень сильно раздражает кандидатов (а разве вас не раздражало бы?).

14. Умный рекрутер никогда не будет врать кандидату

Он заботится об интересах работодателя, но еще выше ценит свою профессиональную репутацию. Если рекрутер чувствует, что не может, не кривя душой, рассказать соискателем о компании, он подыскивает себе новое место работы. Идеально, когда ценности компании близки ценностям самого рекрутера - или хотя бы не сильно расходятся, не вызывают внутреннего конфликта.

Відповідальність платників за порушення норм податкового законодавства

Відповіді на актуальні питання, які надійшли 16.06.2017 під час сеансу телефонного зв'язку "гаряча лінія" на базі інформаційної газети "Бізнес ера" на тему: "Відповідальність платників за порушення норм податкового законодавства".

Яка відповідальність резидента, що здійснює на користь нерезидента або уповноваженої ним особи виплату з доходу з джерелом його походження з України, отриманого таким нерезидентом від провадження господарської діяльності у разі несплати податку під час такої виплати?

Пунктом 127.1 статті 127 Податкового кодексу України передбачено відповідальність за ненарахування, неутримання та/або несплата (неперерахування) податків платником податків, у тому числі податковим агентом, до або під час виплати доходу на користь іншого платника податків: тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі 25 відсотків суми податку, що підлягає нарахуванню та/або сплаті до бюджету. Ті самі дії, вчинені повторно протягом 1095 днів, - тягнуть за собою накладення штрафу у розмірі 50 відсотків суми податку, що підлягає нарахуванню та/або сплаті до бюджету.

Дії, передбачені абзацом першим цього пункту, вчинені протягом 1095 днів втретє та більше, - тягнуть за собою накладення штрафу у розмірі 75 відсотків суми податку, що підлягає нарахуванню та/або сплаті до бюджету.

Яка відповідальність за відчуження майна, яке перебуває у податковій заставі, без згоди контролюючого органу?

Пунктом 124.1 ст.124 Податкового кодексу передбачено: відчуження платником податків майна, яке перебуває у податковій заставі, без попередньої згоди контролюючого органу, якщо отримання такої згоди є обов'язковим згідно з цим Кодексом, - тягне за собою накладення штрафу в розмірі вартості відчуженого майна.

Які строки притягнення до відповідальності за податкові правопорушення?

До фінансової відповідальності: Строк притягнення до фінансової

відповідальності включає стадію виявлення податкового правопорушення та безпосереднє застосування штрафних (фінансових) санкцій. Відповідно до статті 102 ПК України контролюючий орган може накласти фінансову відповідальність на платника податків не пізніше 1095 днів з дня вчинення такого правопорушення. Строк давності для застосування штрафних (фінансових) санкцій складає також 1095 днів з дня виявлення податкового правопорушення. Момент, з якого слід вважати, що платника податків притягнуто до фінансової відповідальності, є отримання платником податкового повідомлення рішення про застосування штрафних санкцій.

До адміністративної відповідальності: Не пізніш як через два місяці з дня вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні - не пізніш як через два місяці з дня його виявлення; по справах підвідомчих суду (судді), стягнення може бути накладено не пізніш як через три місяці з дня вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні - не пізніш як через три місяці з дня його виявлення; адміністративне стягнення за вчинення корупційного правопорушення може бути накладено протягом трьох місяців з дня виявлення, але не пізніше одного року з дня його вчинення; у разі відмови у порушенні кримінальної справи або закриття кримінальної справи, але за наявності в діях порушника ознак адміністративного правопорушення адміністративне стягнення може бути накладено не пізніш як через місяць з дня прийняття рішення про відмову у порушенні кримінальної справи або про її закриття.

До кримінальної відповідальності: 2 роки за вчинення злочинів, передбачених ч.1 чи ч.2 ст.212 або 212.1 ККУ, 10 років за вчинення тяжких злочинів, передбачених ч.3 ст. 212 та 212.1 ККУ.

Яка відповідальність передбачена для платника податків, який самостійно (у тому числі за результатами електронної перевірки) виявляє факт заниження податкового зобов'язання минулих податкових періодів, у разі надіслання уточнюючого розрахунку сплатити?

Платник податків відповідно до пп.50.1 ст.50 Податкового кодексу України повинен сплатити суму

недоплати та штраф у розмірі трьох відсотків від такої суми до подання такого уточнюючого розрахунку.

Яка відповідальність передбачена за порушення встановленого порядку взяття на облік (реєстрації) у контролюючих органах?

Неподання у строки та у випадках, передбачених цим Кодексом, заяв або документів для взяття на облік у відповідному контролюючому органі, реєстрації змін місцезнаходження чи внесення інших змін до своїх облікових даних, неподання виправлених документів для взяття на облік чи внесення змін, подання з помилками чи у неповному обсязі, неподання відомостей стосовно осіб, відповідальних за ведення бухгалтерського обліку та/або складення податкової звітності, відповідно до вимог встановлених цим Кодексом, - тягнуть за собою накладення штрафу на самозайнятих осіб у розмірі 170 гривень, на юридичних осіб, відокремлені підрозділи юридичної особи чи юридичну особу, відповідальну за нарахування та сплату податків до бюджету під час виконання договору про спільну діяльність, - 510 гривень.

У разі неусунення таких порушень або за ті самі дії, вчинені протягом року особою, до якої були застосовані штрафи за таке порушення, - тягнуть за собою накладення штрафу на самозайнятих осіб у розмірі 340 гривень, на юридичних осіб, відокремлені підрозділи юридичної особи чи юридичну особу, відповідальну за нарахування та сплату податків до бюджету під час виконання договору про спільну діяльність, - 1020 гривень. (п.117.2 ст. 117 ПК України).

Яка відповідальність за здійснення суб'єктами господарювання операцій з реалізації пального без реєстрації таких суб'єктів платниками акцизного податку у порядку, передбаченому ПКУ?

Відповідно до п.117.3 ст.117 Податкового кодексу України: здійснення суб'єктами господарювання операцій з реалізації пального без реєстрації таких суб'єктів платниками акцизного податку у порядку, передбаченому ПКУ, - тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців у розмірі 100 відсотків вартості реалізованого пального.

Державна реєстрація народження дитини

Питання державної реєстрації народження фізичної особи та її походження врегульовано Цивільним кодексом України, Сімейним кодексом України, Законом України "Про державну реєстрацію актів цивільного стану" (надалі-Закон) та Правилами державної реєстрації актів цивільного стану в Україні.

Державна реєстрація акту цивільного стану про народження проводиться шляхом складання актового запису цивільного стану в електронному вигляді у Державному реєстрі актів цивільного стану громадян та на паперових носіях у присутності заявника.

Частиною першою статті 13 Закону визначено, що державна реєстрація народження дитини проводиться з одночасним визначенням її походження та присвоєнням їй прізвища, власного імені та по батькові.

Відповідно до частини четвертої статті 13 Закону, пункту 2 глави 1 Розділу III Правил підставою для проведення державної реєстрації народження дитини є медичне свідоцтво про народження (форма №103/о), форма якого затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України від 08.08.2006 № 545, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 25.10.2006 за № 1150/13024, що видається закладами охорони здоров'я незалежно від підпорядкування та форм власності, де приймаються пологи.

Документи подаються до органу державної реєстрації актів цивільного стану, де реєструється народження.

За відсутності документа закладу охорони здоров'я або медичної консультаційної комісії, що підтверджує факт народження, підставою для проведення державної реєстрації актів цивільного стану є рішення суду про встановлення факту народження.

Відповідно до частини другої статті 13 Закону та пункту 3 глави 1 Розділу III Правил державна реєстрація народження дитини проводиться за письмовою або усною заявою батьків

чи одного з них за місцем її народження або за місцем проживання батьків.

Державна реєстрація народження дитини, батьки якої не перебувають у шлюбі, може бути проведена за місцем проживання особи, яка визнає себе батьком дитини, в разі, якщо із заявою про державну реєстрацію народження ця особа одночасно подає заяву про визнання батьківства.

Відповідно до частини 1 статті 144 Сімейного кодексу України батьки зобов'язані невідкладно, але не пізніше одного місяця від дня народження дитини, зареєструвати народження дитини в державному органі реєстрації актів цивільного стану.

Невиконання цього обов'язку є підставою для покладення на них відповідальності, встановленої законом, а саме: частиною 2 статті 212-1 Кодексу про адміністративні правопорушення.

Державна реєстрація мертво-народжених дітей і дітей, які померли на першому тижні життя, проводиться закладом охорони здоров'я, що надав медичну допомогу матері під час пологів або в якому помер новонароджений, та судово-медичною установою в разі, якщо факт смерті встановлено поза закладом охорони здоров'я, не пізніше трьох днів.

Стаття 122 Сімейного кодексу України закріплює загальну презумпцію щодо визначення походження дитини від матері та батька, які перебувають у шлюбі між собою. Походження дитини від подружжя визначається на підставі свідоцтва про шлюб та документу закладу охорони здоров'я про народження дитини. Так, дитина, яка зачата і (або) народжена у шлюбі, вважається такою, яка походить від подружжя.

При народженні дитини у матері, яка не перебуває у шлюбі та немає спільної заяви батьків, запис про батька дитини проводиться на підставі заяви матері відповідно до частини першої статті 135 Сімейного кодексу України.

Прізвище дитини визначається за прізвищем батьків. Якщо мати, батько

мають різні прізвища, прізвище дитини визначається за їхньою згодою. Батьки, які мають різні прізвища, можуть присвоїти дитині подвійне прізвище, утворене шляхом з'єднання їхніх прізвищ. Спір між батьками щодо прізвища дитини може вирішуватися органом опіки та піклування або судом (стаття 145 Сімейного кодексу).

Ім'я дитини визначається за згодою батьків. Ім'я дитини, народженої жінкою, яка не перебуває у шлюбі, у разі відсутності добровільного визнання батьківства визначається матір'ю дитини. Дитині може бути дано не більше двох імен, якщо інше не впливає із звичаю національної меншини, до якої належать мати і (або) батько. Спір між батьками щодо імені дитини може вирішуватися органом опіки та піклування або судом (стаття 146 Сімейного кодексу України).

По батькові дитини визначається за іменем батька. По батькові дитини, народженої жінкою, яка не перебуває у шлюбі, за умови, що батьківство щодо дитини не визнано, визначається за іменем особи, яку мати дитини назвала її батьком (стаття 147 Сімейного кодексу України).

Про факт державної реєстрації народження відділом державної реєстрації актів цивільного стану видається свідоцтво про народження.

Впродовж останніх двох років український Мін'юст запровадив такий сервіс, як отримання свідоцтва про народження без черги - в пологовому будинку. Зараз 474 пологові будинки по всій країні надають таку послугу, за минулий рік 116 тисяч українських новонароджених отримали такі документи.

**Провідний спеціаліст
Київського районного
у м. Полтаві
відділу ДРАЦС ГТЮУ
у Полтавській області
К.М.Фера**

Порядок встановлення факту народження або смерті на тимчасово окупованій території України згідно чинного законодавства України

Мешканці тимчасово окупованих територій України, як ті, хто там проживає нині, так і внутрішньо переміщені особи, котрі змушені були виїхати в інші регіони нашої держави, часто стикаються з проблемами оформлення різних важливих документів. Серед них, наприклад, реєстрація смерті рідних та близьких або ж народження дитини. Це, в тому числі, може стати перешкодою для оформлення спадщини чи отримання різних соціальних допомог. Адаже ті документи, які видають на окупованій території, не мають юридичної сили та не визнаються на території України. Згідно зі змінами чинного законодавства передбачено, що справи про встановлення факту народження або смерті особи на тимчасово окупованій території України, визначеній Верховною Радою України, будуть розглядатися протягом 24 годин з дня надходження до суду відповідної заяви.

Яким чином можна встановити факт народження особи або факт смерті на тимчасово окупованій території України?

Такі факти встановлюються судами України на підставі заяв заінтересованих осіб.

Хто відноситься до заінтересованих осіб і вправі подати таку заяву до суду?

Заява про встановлення факту смерті особи на тимчасово окупованій території України, визначеній Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07.11.2014 року №1085-р. "Про затвердження переліку населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та

переліку населених пунктів, що розташовані на лінії зіткнення", може бути подана родичами померлого або їхніми представниками до суду за межами такої території.

Заява про встановлення факту народження особи на цих територіях може бути подана батьками, родичами, їхніми представниками або іншими законними представниками дитини до будь-якого суду за межами окупованої території України, незалежно від місця проживання заявника.

Чи потрібно до заяви додавати докази?

Так, для підтвердження факту й обставин народження та/або смерті, особа яка звертається до суду, повинна надати докази, що підтверджують факт який підлягає встановленню. Згідно зі статтею 58 Цивільного процесуального кодексу України доказами є будь-які фактичні дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин, що обґрунтовують вимоги і заперечення сторін, та інших обставин, які мають значення для вирішення справи. Ці дані встановлюються на підставі пояснень сторін, третіх осіб, їхніх представників, допитаних як свідків, показань свідків, письмових доказів, речових доказів, зокрема звуко- і відеозаписів, висновків експертів. Тому, для підтвердження народження дитини батьки можуть подати письмові свідчення очевидців, у тому числі людини, яка приймала пологи. Варто подавати, якщо це можливо, довідку від лікаря тощо.

В який строк суди мають розглянути такі заяви?

Справи про встановлення факту народження або смерті на тимчасово окупованій території України

розглядаються судами протягом 24 годин з моменту надходження відповідної заяви до суду.

Які дії має вчинити особа, на користь якої ухвалене судове рішення?

Копія судового рішення невідкладно видається заявнику, якщо він був присутній під час оголошення рішення. В іншому випадку рішення надсилається судом до органу державної реєстрації актів цивільного стану за місцем ухвалення рішення для державної реєстрації народження або смерті.

Тобто, особа отримує копію судового рішення безпосередньо в суді і самостійно звертається з ним до відділу державної реєстрації актів цивільного стану, або ж суд сам направляє таку копію до вказаного органу, який має провести державну реєстрацію народження або смерті та видати відповідне свідоцтво.

Ухвалене судом рішення у справах про встановлення факту народження або смерті особи на тимчасово окупованій території України підлягає негайному виконанню.

Рішення у справах про встановлення факту народження або смерті особи на тимчасово окупованій території України може бути оскаржене в загальному порядку, встановленому Цивільним процесуальним кодексом України. Оскарження рішення не зупиняє його виконання.

Головний спеціаліст
Київського районного
у м. Полтаві відділу
ДРАЦС ГТЮУ
у Полтавській області
К.В. Оберемчук

Правовий путівник для туриста: як уникнути порушення своїх прав

Відправляючись в туристичну чи екскурсійну поїздку, на відпочинок або оздоровлення, на маршрут вихідного дня або у всесвітню подорож, турист стикається з цілою низкою проблем, які при збігу обставин можуть призвести до негативних наслідків для його здоров'я та майна, погано вплинути на настрої та враження від поїздки.

Про те, як діяти туристам під час відпочинку, як уникнути порушення їх прав консультують фахівці Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Полтавській області.

Держава гарантує захист законних прав та інтересів громадян України, які здійснюють туристичні подорожі за кордон. У разі виникнення надзвичайних ситуацій держава вживає заходів щодо захисту інтересів українських туристів за межами України, у тому числі заходів для їх евакуації з країни тимчасового перебування.

Відповідно до Закону України "Про туризм" туристи наділені низкою прав. Так, туристи і екскурсанти мають право на: реалізацію закріплених Конституцією України прав громадян на відпочинок, свободу пересування, відновлення і зміцнення здоров'я, на безпечне для життя і здоров'я довкілля, задоволення духовних потреб, захист і повагу людської гідності; необхідну і достовірну інформацію про правила в'їзду до країни (місця) тимчасового перебування, а також виїзду з країни (місця) тимчасового перебування і перебування там, про звичаї місцевого населення, пам'ятки природи, історії, культури та інші об'єкти туристичного показу, що знаходяться під особливою охороною, стан навколишнього середовища; інформацію про наявність ліцензії у суб'єкта, що здійснює підприємницьку діяльність у галузі туризму, інших документів, наявність яких передбачена законодавством; отримання обов'язкової інформації, що передує укладенню договору; отримання туристичних послуг, передбачених договором; особисту

безпеку, захист життя, здоров'я, прав споживача, а також майна; одержання відповідної медичної допомоги; відшкодування матеріальних і моральних збитків у разі невиконання або неналежного виконання умов договору; сприяння з боку органів державної влади України в одержанні правових та інших видів допомоги, а громадяни України також і за її межами; реалізацію інших прав.

Слід зазначити, що законо-давець наділяє також і відповідними обов'язками, а саме: не порушувати права та законні інтереси інших осіб, вимоги законів, які діють на території країни перебування; виконувати митні, прикордонні, санітарні та інші правила; поважати політичний та соціальний устрій, традиції, звичаї, релігійні вірування країни (місця) перебування; зберігати довкілля, дбайливо ставитися до об'єктів природи та культурної спадщини в країні (місці) тимчасового перебування; дотримуватися умов і правил, передбачених договором про надання туристичних послуг; надавати персональну інформацію в обсязі, необхідному для реалізації туристичного продукту; дотримуватися під час подорожі правил особистої безпеки; відшкодувати збитки, завдані їх неправомірними діями; виконувати інші обов'язки, передбачені законодавством України та законодавством країни тимчасового перебування.

Безумовно першочерговим питанням, яке виникає в українців під час відпочинку та обрання відповідної туристичної фірми, туроператора, які обов'язки вони мають. Так, суб'єкти туристичної діяльності зобов'язані: проводити діяльність у галузі туризму, яка підлягає ліцензуванню, лише за наявності ліцензій; залучати до надання туристичних послуг осіб, які відповідають встановленим законодавством відповідним кваліфікаційним вимогам; надавати туристам необхідну і достовірну інформацію про туристичні послуги, права, обов'язки та правила поведінки туристів (екскурсантів), умови страхування, порядок відшкоду-

вання завданих збитків, умови відмови від послуг, правила візового митного режиму, перетинання державного кордону та іншу інформацію, передбачену цим Законом. Туроператори (туристичні агенції також зобов'язані надавати туристичні послуги в обсягах та в терміни, обумовлені договором; виконувати вимоги закону щодо забезпечення безпеки туристів, охорони туристичних ресурсів України та довкілля; вести облікову та іншу визначену законодавством документацію, відшкодувати в установленому порядку збитки, завдані туристам (екскурсантам), іншим особам та довкіллю.

Що варто враховувати туристам плануючи власний відпочинок - це укладення трудового договору, що юридично визначить права та обов'язки сторін та у випадку їх порушення буде правовим інструментом для захисту своїх прав. Відповідно до норм чинного законодавства, за договором на туристичне обслуговування одна сторона (туроператор, який укладає договір безпосередньо або через турагента) зобов'язується надати за замовленням іншої сторони (туриста) комплекс туристичних послуг (туристичний продукт), а турист зобов'язується оплатити його.

Договір на туристичне обслуговування укладається в письмовій чи електронній формі відповідно до закону. У договорі на туристичне обслуговування зазначаються наступні умови: строк перебування у місці надання туристичних послуг із зазначенням дат початку та закінчення туристичного обслуговування; характеристика транспортних засобів, що здійснюють перевезення, зокрема їх вид і категорія, а також дата, час і місце відправлення та повернення (якщо перевезення входить до складу туристичного продукту); готелі та інші аналогічні засоби розміщення, їх місце розташування, категорія, а також строк і порядок оплати готельного обслуговування; види і способи забезпечення харчування; мінімальна кількість

туристів у групі (у разі потреби) та у зв'язку з цим триденний строк інформування туриста про те, що туристична подорож не відбудеться через недобір групи; програма туристичного обслуговування; види екскурсійного обслуговування та інші послуги, включені до вартості туристичного продукту; інші суб'єкти туристичної діяльності (їх місцезнаходження та реквізити), які надають туристичні послуги, включені до туристичного продукту; страховик, що здійснює обов'язкове та/або добровільне страхування туристів за бажанням туриста, інших ризиків, пов'язаних з наданням туристичних послуг; правила в'їзду до країни (місяця) тимчасового перебування та перебування там; вартість туристичного обслуговування і порядок оплати; форма розрахунку.

Зміна ціни туристичного продукту після укладення договору на туристичне обслуговування допускається лише у разі необхідності врахування зміни тарифів на транспортні послуги, запровадження нових або підвищення діючих ставок податків і зборів та інших обов'язкових платежів, зміни курсу гривні до іноземної валюти, в якій виражена вартість туристичного продукту. Зміна ціни туристичного продукту можлива не пізніше як за 20 днів до початку туристичної подорожі. При цьому збільшення ціни туристичного продукту не може перевищувати п'яти відсотків його початкової ціни. У разі якщо ціна туристичного продукту вища за початкову ціну на п'ять відсотків, турист має право відмовитися від виконання договору, а туроператор (турагент) зобов'язаний повернути йому раніше сплачену суму.

Кожна із сторін договору на туристичне обслуговування до початку туристичної подорожі може вимагати внесення змін до цього договору або його розірвання у зв'язку із зміною істотних умов договору та обставин, якими вони керувалися під час укладення договору, зокрема у разі: погіршення умов туристичної подорожі, зміни її строків; непередбаченого підвищення тарифів на транспортні послуги; запровадження нових або підвищення діючих ставок

податків і зборів, інших обов'язкових платежів; істотної зміни курсу гривні до іноземної валюти, в якій виражена ціна туристичного продукту; домовленості сторін.

Туроператор (турагент) зобов'язаний не пізніше як через один день з дня, коли йому стало відомо про зміну обставин, якими сторони керувалися під час укладення договору на туристичне обслуговування, та не пізніше як за три дні до початку туристичної подорожі повідомити туриста про таку зміну обставин з метою надання йому можливості відмовитися від виконання договору без відшкодування шкоди туроператору (турагенту) або внести зміни до договору, змінивши ціну туристичного обслуговування.

Туроператор або турагент вправі відмовитися від виконання договору лише за умови повного відшкодування замовникові збитків, підтверджених у встановленому порядку та заподіяних внаслідок розірвання договору, крім випадку, якщо це відбулося з вини туриста.

Турист вправі відмовитися від виконання договору на туристичне обслуговування до початку туристичної подорожі за умови відшкодування туроператору (турагенту) фактично здійснених ним документально підтверджених витрат, пов'язаних із відмовою.

Якщо під час виконання договору на туристичне обслуговування туроператор не в змозі надати значну частину туристичного продукту, щодо якого відповідно до договору на туристичне обслуговування сторони досягли згоди, туроператор повинен з метою продовження туристичного обслуговування вжити альтернативних заходів без покладення додаткових витрат на туриста, а в разі потреби відшкодувати йому різницю між запропонованими послугами і тими, які були надані. У разі неможливості здійснення таких заходів або відмови туриста від них туроператор зобов'язаний надати йому без додаткової оплати еквівалентний транспорт для повернення до місця відправлення або іншого місця, на яке погодився турист, а також відшкодувати вартість

ненаданих туроператором туристичних послуг і виплатити компенсацію у розмірі, визначеному в договорі за домовленістю сторін. Туроператор несе перед туристом відповідальність за невиконання або неналежне виконання умов договору на туристичне обслуговування, крім випадків, якщо: невиконання або неналежне виконання умов договору на туристичне обслуговування сталося з вини туриста; невиконання або неналежне виконання умов договору на туристичне обслуговування сталося з вини третіх осіб, не пов'язаних з наданням послуг, зазначених у цьому договорі, та жодна із сторін про їх настання не знала і не могла знати заздалегідь; невиконання або неналежне виконання умов договору на туристичне обслуговування сталося внаслідок настання форс-мажорних обставин або є результатом подій, які туроператор (турагент) та інші суб'єкти туристичної діяльності, які надають туристичні послуги, включені до туристичного продукту, не могли передбачити.

За неналежне виконання своїх зобов'язань туроператор, турагент, інші суб'єкти туристичної діяльності несуть майнову та іншу відповідальність, визначену в договорі відповідно до чинного законодавства. Розмір майнової відповідальності туроператора, турагента чи іншого суб'єкта туристичної діяльності не може перевищувати фактично завданих замовнику збитків з їх вини.

Суб'єкт туристичної діяльності, який порушив законодавство в галузі туристичної діяльності при наданні туристичної послуги, що завдало шкоду, зобов'язаний відшкодувати туристу збитки у повному обсязі, якщо договором або законом не передбачено відшкодування у меншому або більшому розмірі.

Нагадуємо, що отримати фахову безоплатну правову допомогу громадяни можуть звернувшись до Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Полтавській області працює за адресою: м. Полтава, вул. Європейська (Фрунзе), 37/40 (2 поверх), (0532) 56-26-66.

Права дітей під час відпочинку в оздоровчих таборах

Ось і нарешті, настало довгоочікуване літо, а разом з ними і літні канікули. Батьки гарячково обдумують, чим зайняти дітей та як зробити їх відпочинок корисним і цікавим. Традиційно у багатьох вибір падає на літні оздоровчі табори. Куди саме відправити дитину влітку? Наскільки безпечні та комфортні там умови для проживання? Чи компетентні педагоги чи є якісь навчальні програми?

Про те, які правові гарантії мають діти під час оздоровлення та відпочинку консультують фахівці Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Полтавській області.

Відповідно до норм чинного законодавства оздоровлення та відпочинок дітей може здійснюватися у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку протягом року, сезонно, під час канікул, цілодобово, протягом дня. Діти віком від 7 до 18 років перебувають у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку самостійно.

Діти віком від 4 до 7 років перебувають у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку разом із батьками або іншими законними представниками.

Приїом дитини до дитячого закладу оздоровлення та відпочинку здійснюється за наявності путівки. Путівка до дитячого закладу оздоровлення та відпочинку - документ, який засвідчує право дитини на отримання послуг з оздоровлення та відпочинку, умови перебування в такому закладі і визначає вартість та перелік послуг з оздоровлення та відпочинку для однієї дитини в конкретному закладі.

Оздоровлення та відпочинок дітей, які потребують особливих умов для оздоровлення, - дітей з особливими фізичними та психічними потребами, які не можуть перебувати в закладах оздоровлення та відпочинку самостійно, потребують індивідуального догляду та створення спеціальних умов; дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки, - дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей осіб, визнаних учасниками бойових дій відповідно до Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту",

дітей, один із батьків яких загинув (пропав безвісти) у районі проведення антитерористичних операцій, бойових дій чи збройних конфліктів або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних у районі проведення антитерористичних операцій, бойових дій чи збройних конфліктів, а також внаслідок захворювання, одержаного в період участі в антитерористичній операції, дітей, один із батьків яких загинув під час масових акцій громадянського протесту або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних під час масових акцій громадянського протесту, дітей, зареєстрованих як внутрішньо переміщені особи, бездоглядних та безпритульних дітей, дітей-інвалідів; дітей, потерпілих від наслідків Чорнобильської катастрофи, дітей, які постраждали внаслідок стихійного лиха, техногенних аварій, катастроф; дітей з багатодітних і малозабезпечених сімей; дітей, батьки яких загинули від нещасних випадків на виробництві або під час виконання службових обов'язків; дітей, які перебувають на диспансерному обліку; талановитих та обдарованих дітей - переможців міжнародних, всеукраїнських, обласних, міських, районних олімпіад, конкурсів, фестивалів, змагань, спартакіад, відмінників навчання, лідерів дитячих громадських організацій; дитячих творчих колективів та спортивних команд; дітей працівників агропромислового комплексу та соціальної сфери села здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, коштів підприємств, установ та організацій, професійних спілок і фондів, добровільних внесків юридичних та фізичних осіб, інших джерел.

Слід зазначити, що при вирішенні питання щодо першочерговості оздоровлення та відпочинку дітей враховується соціальний статус дитини і матеріальне становище сім'ї, у якій вона виховується.

Оздоровлення дітей інших категорій, в тому числі дітей працюючих осіб, здійснюється за рахунок коштів підприємств, установ та організацій (відповідно до колективних договорів і угод), професійних спілок і фондів, добровільних внесків юридичних та

фізичних осіб, інших джерел.

До дитячого закладу оздоровлення та відпочинку діти можуть прибувати з батьками, іншими законними представниками або у складі груп з особами, які їх супроводжують.

Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку створюють умови для проживання, харчування, медичного обслуговування, виховання дітей, розвитку їх інтересів та здібностей, здобуття елементарних трудових навичок тощо відповідно до державних соціальних стандартів оздоровлення та відпочинку дітей.

Безумовно, в першу чергу, батьків хвилюють питання щодо обов'язків дитячого закладу оздоровлення та відпочинку задля того, щоб їх чадо отримало максимум користі, позитивних вражень від відпочинку. Відповідно до Закону України "Про оздоровлення та відпочинок дітей" дитячий оздоровчий табір має наступні обов'язки щодо оздоровлення та відпочинку дітей, а саме: зобов'язаний створити дитині безпечні умови перебування, забезпечити охорону її життя і здоров'я, особистого майна, надання невідкладної медичної допомоги, страхування від нещасного випадку, реалізацію освітніх програм та змістовного дозвілля тощо; у разі виникнення обставин непереборної сили забезпечити негайну евакуацію і відправлення дитини до місця постійного проживання; у разі захворювання дитини організувати її лікування та за потреби доставлення до місця постійного проживання; забезпечити оздоровлення та відпочинок дітей відповідно до державних соціальних стандартів оздоровлення та відпочинку дітей.

Відповідальність дитячого закладу оздоровлення та відпочинку за життя і здоров'я дітей настає з моменту передачі дітей за списком особами, які їх супроводжували, керівникам цих закладів.

Працівники дитячого закладу оздоровлення та відпочинку в межах покладених на них обов'язків несуть персональну відповідальність відповідно до законодавства за безпеку життя і здоров'я дітей, які оздоровлюються та відпочивають у цьому закладі, за якість та повноту виконання навчальних та

виховних програм, які реалізуються в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку.

Законодавець також наділяє відповідними правами та обов'язками дітей, які знаходяться у дитячих оздоровчих таборах. Так, діти під час перебування в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку мають право: на захист прав і свобод, визначених Конвенцією ООН про права дитини, на охорону життя, здоров'я і власного майна, повагу до їх гідності, вільне висловлювання власних поглядів і переконань; на кваліфіковану медичну допомогу в разі захворювання або травмування; самостійно обирати види діяльності, дозвілля, участь в освітніх, оздоровчих програмах закладів; здобувати у передбачених законо-

давством випадках освіти згідно з державними стандартами освіти; отримувати зазначені в путівці послуги з оздоровлення та відпочинку, в тому числі платні; на раціональне харчування; брати участь в управлінні дитячим закладом оздоровлення та відпочинку; звертатися до адміністрації закладу для отримання інформації стосовно побуту, харчування, медичної допомоги, змісту освітніх, оздоровчих програм та програм відпочинку; у разі виникнення конфліктної ситуації вимагати вжиття дієвих заходів, у тому числі заміни вихователя.

Діти під час перебування у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку зобов'язані виконувати правила внутрішнього розпорядку цих закладів. Порушення вимог внутрішнього розпо-

рядку дитячого закладу оздоровлення та відпочинку тягне за собою негайне відрахування дитини із закладу та відправлення до місця постійного проживання за рахунок батьків або інших законних представників.

Отже, для того, щоб відпочинок дитини став безтурботним, безпечним та запам'ятався дитині надовго слід озброїтися не лише необхідними для відпочинку речами, а й необхідними правовими знаннями.

Нагадуємо, що отримати фахову безоплатну правову допомогу громадяни можуть звернувшись до Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Полтавській області працює за адресою: м. Полтава, вул. Європейська (Фрунзе), 37/40 (2 поверх), (0532) 56-26-66.

ПРАВО ДИТИНИ НА ЗМІНУ ПРИЗВИЩА

Законодавством України передбачена зміна прізвища дитини її батьками у деяких конкретних випадках.

Так, статтею 148 Сімейного кодексу України передбачено, що у разі зміни прізвища обома батьками змінюється прізвище дитини, яка не досягла семи років. Прізвище дитини, яка досягла семи років, у такому випадку змінюється за її згодою.

У разі зміни прізвища одного з батьків прізвище дитини може бути змінено за згодою обох батьків та за згодою дитини, яка досягла семи років. За заявою батьків або одного з них, якщо другий помер, оголошений померлим, визнаний недієздатним або безвісно відсутнім, дитині, яка не досягла чотирнадцяти років та якій при реєстрації народження присвоєне прізвище одного з батьків, може бути змінено на прізвище другого з батьків.

У разі заперечення одним із батьків щодо зміни прізвища дитини спір між ними щодо такої зміни може

вирішуватися органом опіки та піклування або судом. При вирішенні спору беруться до уваги виконання батьками своїх обов'язків щодо дитини, а також інші обставини, які засвідчують відповідність зміни прізвища інтересам дитини.

Таким чином, якщо батьки вирішили змінити прізвище дитини, яка не досягла чотирнадцяти років, то згідно з "Правилами внесення змін до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання" вони мають подати відповідну заяву встановленого зразка до відділу державної реєстрації актів цивільного стану за місцем свого постійного проживання.

Фізична особа, яка досягла чотирнадцяти років, має право змінити своє прізвище та (або) власне ім'я за згодою батьків (одного з батьків - у разі, коли другий з батьків помер, визнаний безвісно відсутнім, оголошений померлим, визнаний обмежено дієздатним, недієздатним,

позбавлений батьківських прав щодо цієї дитини, а також якщо відомості про батькам (матір) дитини виключено з актового запису про її народження або якщо відомості про чоловіка як батька дитини внесені до актового запису про її народження за заявою матері) або за згодою піклувальника.

Фізична особа, яка досягла шістнадцяти років, має право на власний розсуд змінити своє прізвище та (або) власне ім'я.

Державна реєстрація зміни імені проводиться за заявою про зміну імені відділом державної реєстрації актів цивільного стану зі місцем її проживання.

Начальник

Подільського районного у місті

Полтаві відділу

ДРАЦС Головного територіального

управління юстиції

у Полтавській області

В. В. Зверєва

Свято під сонцем

Така назва нової виставки полтавського художника-пейзажиста Ігоря Величка, члена НСХУ, що у червні відкрилася у виставковій залі Художнього салону обласного центру.

- Літо прийшло до нас у барвах Ігоря Величка,- сказав Юрій Самойленко, голова ПОО НСХУ, відкриваючи презентацію. - Ігор знайшов свій стиль, технології. А ще цей художник відвідав багато пленерів разом із дружиною Анною. Цей творчий тандем прекрасний. Це хвилююче, водночас складно та цікаво.

Виставка "Свято під сонцем" є ретроспективною, на ній показані 50 творів, написаних із 2010 по 2017 рр. Найбільше пейзажів присвячено літу та весні. Тут не знайти похмурих, чорних кольорів, все квітне, буяє, наповнене радістю життя. У концепції цієї виставки - розкриття настроїв і фарб літа. На виставці бачимо пейзажі, натюрморти. А сама назва виставки об'єднує всі ці творіння живопису за літньою атмосферою тепла, світла, радісного настрою, гарних відчуттів, яскравою колористикою.

Для полтавських любителів пейзажу

персональна виставка Ігоря Величка - справжнє свято. Вся вона - симфонія кольору, вражень, тем, що викликають яскраві емоції, асоціації, спогади. Тут є чому дивуватися і чим захоплюватися. Багато років роботи на пленері (в селах Полтавщини - Великі Кручі Пирятинського району, Гоголево та Хатки Шишацького району) розвинули у художника вміння схоплювати і запам'ятовувати ті миті життя, які дозволяють глядачеві побачити в звичному і давно знайомому те, що раптом зупиняє погляд, викликає бажання зрозуміти задум автора. Величко не тільки пильний, він надзвичайно чутливий до непомітної краси природи. З звичних, здавалося б, нічим ні примітних видів, він знімає завису буденності і дозволяє, радіючи, розпізнати "безліч чудасій". Краєвиди на виставці присвячені природі рідного краю. Краєвиди створено з природи, але робочими попутно-пізнавальними етюдами їх не назвеш. Візуальне сприйняття дійсності в них вже творчо переосмислено. Ця виставка - світ, заснований на реальних враженнях сучасника, уважно і з любов'ю їм

сприйнятий і відображений. Сюжети картин побудовано на почуттях і переживаннях, випробуваних автором у найрізноманітніші за своєю силою життєві моменти. Для пана Ігоря і основними складовими в роботі є колорит і колір. Разом вони активно вирішують формотворчі задачі, впливають на композиційні рішення, створюють власне енергетичне поле з вишуканою імпресіоністичною кольоровою гамою, додають насиченість, високу напругу, відкриту експресію та нестримну емоційність. Ми бачимо у виставковій залі, як художник відверто насолоджується кольором - його емоціями, енергією, пластикою. Але в кожному творі незмінне одне: бажання митця поділитися своїми відкриттями світу з глядачами, показати, як мить може перетворитися у вічність. Унікальності виставці додає і те, що більшість представлених картин експонуються вперше.

член НСЖУ

Оксана Кравченко

Полтавська бібліотека пропагує кіно про недоторканість приватного життя

У кінозалі бібліотеки-філії №2 у рамках чергового засідання кіноклубу "Імпульс" Docudays ua, що діє на базі закладу, переглянули документальний фільм режисера Девіда Бонда "Стираючи Девіда".

В епоху глобалізації та розбудови інформаційного суспільства, класичне право на приватність отримує все більшого значення, а його порушення набувають нових форм та проявів. В Україні, на жаль, часто ігнорується важливість даного права для нормального життя кожної особи, що не відповідає світовим тенденціям та європейським стандартам.

Крім того, часто замовчується той факт, що порушення вищезгаданого права, як правило, не є відособленим, і спричиняє низку порушень інших прав та свобод людини. Приватність гарантується як законодавством

України, так і міжнародними документами, обов'язковість яких визнана всіма демократичними та цивілізованими державами... Тому у кіноклубі і порушили дану тему. Автор кінострічки мешкає у Великобританії, де, як можна зробити висновок зі знятого ним сюжету, стежать за кожним кроком кожної людини. Одного разу Девід вирішив з'ясувати, як багато знають про нього приватні компанії та уряд. Бонд спеціально спровокував встановлення нагляду над ним, потім постарався зникнути. Вслід за ним вирушило два приватних детективи... Захищайте вашу приватність! - такий заклик пролунав у кінці фільму.

Він трохи перегукується з романом "1984", (що відомий також під назвою Тисяча дев'ясот вісімдесят четвертий) - антиутопією англійського

письменника Джорджа Орвелла, що написаний 1948 року (у назві роману цифри 4 і 8 переставлені місцями) й опублікований 1949-го. Роман розповідає історію Вінстона Сміта і його деградації під впливом тоталітарної держави, в якій він живе. Поряд із "Прекрасним новим світом" (англ. Brave new world) Олдоса Гакслі і "451° за Фаренгейтом" Рея Бредбері, це найвідоміша і найцитованіша анти-утопія у літературі. Роман перекладений 62 мовами. Проте він здійснив значний вплив і на саму англійську мову. "1984", його термінологія й автор стали специфічними термінами при обговоренні питання приватності і державної безпеки. Так, термін "орвелліанство" став описувати дії або організації, що нагадують про тоталітарне суспільство змальоване у романі. Тоді українці сприймали його як щось

далеке, а нині фільм "Стираючи Девіда" вже не виглядає такою утопією, бо стає реальністю на наших очах.

Робота, яку проводить бібліотека-філія № 2 є сучасною і потрібною українцям, вона слугує правовій грамотності

мешканців обласного центру.

член НСЖУ

Оксана Кравченко

Про рай для багатих пенсіонерів у Каліфорнії

Наш сучасник педагог і мандрівник, художник і фотохудожник Леонід Колесніков протягом півроку прожив у США у штаті Каліфорнія у своєї сестри Олени, а, повернувшись із мандрів, влаштував вечір спогадів у Полтавській обласній бібліотеці ім. І. П. Котляревського. Його сестра вже 25 років живе і працює програмістом тут. Вечір пройшов у формі відеолекції у відділі мистецтв цього закладу культури. Каліфорнія - це золотий штат у країні необмежених можливостей, де зосереджено безліч туристичних визначних пам'яток і проводиться свіжа сільськогосподарська продукція. У цьому штаті знаходиться знаменита студія Голлівуд і штаб-квартири найбільших корпорацій Google, Yahoo, що лежать в Силіконовій долині. Читачі бібліотеки очікували на подорожі по пам'ятним місцям, як це було у минулі роки, адже це четверта подорож земляка до Америки. Натомість їх чекала віртуальна подорож до одного з будинків для престарілих людей, але яка!

- Про моральний рівень суспільства говорить те, як країна ставиться до старих людей та дітей. - Розпочав свій виступ Леонід Олегович. - Коли із-за кордону приїжджають до нас, то у них куль турний шок від України. Отакий шок був у мене після відвідин геріатричного будинку. Там було настільки добре, що я відчув себе у раю. У ньому більшість складають люди від 80 до 100 років. Екскурсію по цьому будинку, що складається з комплексу будівель, нам провела його мешканка на ім'я Олена. Вона родом із Бразилії, після смерті чоловіка, який був професором Стенфордського університету, вона продала свій будинок за 2млн. дол. А тут купила собі квартиру за 1 млн. дол. Цей університет заснував каліфорнійський губернатор і залізничний підприємець Леланд Стенфорд у 1891 році. Цього року Стенфордський університет оголосив про спеціальну програму для українців під назвою Ukrainian Emerging Leaders Program. До речі, цей вуз знаходиться поряд із будинком для старих людей, де я був. А ще тут неподалік знаходяться лікарня для дітей-даунів і дитячий

садочок. У Каліфорнії вважають, що старі люди не повинні жити за парканом, як це відбувається у геріатричних будинках на Україні, а все має бути відкритим. Старі люди повинні пересікатися з молоддю, тому тут в 10 м знаходиться центр, де працюють фахівці університету по працевлаштуванню випускників. Так в одному соціумі знаходяться старі, діти і студенти. Людям психологічно комфортно у такому соціумі. Над університетом підіймається башта Гувера, коли проходить випуск, то площа перед нею нагадує циганський табір, адже звідусіль сюди прибувають представники фірм, що "полюють" за випускниками. І це спостерігають пенсіонери, які, за бажанням, самостійно покидають територію закладу...

У цьому будинку живе матір хазяїна, якій далеко за 90 років, у неї, як і у багатьох мешканок, є свій бой-френд, і це не важливо, що вони пересуваються на милицях. У екскурсовода по цьому будинку теж є друг - французький письменник, він розміняв десятий десяток. Вони щодня роблять велопрогулянки територією будинку і дуже відповідально до цього ставляться, адже вік нге дозволяє їм займатися у тренажерному залі... У будинку - пошта, бібліотека з кошиком та комп'ютерами, де окремо представлені книги, авторами яких є мешканці цього закладу, а ще тут є манікюрний салон, актовий зал зі сценою і творчі майстерні. І місяць на рік кожний учасник творчих майстерень представляє свої вироби з кераміки, картини, тощо на персональній виставці. Всі картини, що побачив полтавець у цьому будинку, були світлими та оптимістичними. Окремо Л. Колесніков зупинився на басейні, де є спеціальний прилад, що опускає та піднімає жінок, які не можуть самостійно спуститися сходами у воду. За бажанням, можна тут тримати улюблених песиків, проте лише у намордниках з ними виходити зі своєї квартири. Ресторани та меню обирають на свій смак, їх понад десять. Є такі, де вхід лише у фраках, а є - , де у шортах... Створено спеціальний комітет по

харчуванню, що вносить зміни у меню. Взагалі у будинку дуже розвинена самоорганізація. Леонід Олегович став свідком засідання комітету, який займається дозвіллям старих. На ньому відбувалося обговорення планових екскурсій на острови Грецького архіпелагу і переліт літаком до Греції і звідти. Мешканці вирощують рослини і квіти, грядки трохи підняті, щоб старі не нахилилися.

У цьому будинку проживає онука композитора Сергія Рахманінова і зберігається його рояль. До речі, С. Рахманінов неодноразово здійснював гастрольні тури в Україні. Зокрема у жовтні 1914 року С. Рахманінов давав концерти у кількох українських містах: у Києві, 21-го - в Одесі, 24-го - в Кременчуці, 25-го - в Полтаві, 26-го - в Харкові, 28-го - в Катеринославі. А ще тут дуже популярним стало відвідування кінотеатрів, де показують якісно зняті у Нью-Йорку опери, з ефектом присутності. Глядачі приїжджають на колясках, бо проходи великі. Можна дивитися полулежачи у шкіряних кріслах. Для глухих є навушники. Ціна квитка дорівнює 30 дол. Мешканці цього закладу часті гості на цих пареглядах. Їх привозять на спеціальному автобусі. Порівняно з іншими витратами, мешканці штату мають дешеву їжу. Тому навіть мексиканці, які працюють на самих дешевих чорних роботах (двірники, прибиральниці та інш.) можуть собі дозволити будь-яку забаганку у столуванні. Вони всі тут повні. А ще пан Леонід зупинився на страховій медицині Каліфорнії. У кожного має бути страховка, бо, наприклад, виклик "швидкої" коштує 1200 дол. Але, якщо у людини немає ніяких доходів, то держава сама оформлює їй соціальну страховку, яка дає можливість безкоштовно мати необхідні ліки, зробити потрібну операцію.

Розповідь нашого сучасника була цікавою і блискучою про невеличкий фрагмент життя, як може протікати старість у заможних людей на іншому континенті...

член НСЖУ

Оксана Кравченко

Ректорський бал у Полтаві

Дев'ятий ректорський бал "Молодь і освітній олімп" пройшов у Полтавському МБК для випускників ПНПУ ім. В. Г. Короленка, з ініціативи ректора вишу Миколи Степаненка. Під час урочистостей традиційно відзначають кращих вихованців семи факультетів університету, які мають непересічні здобутки в навчанні, науковій діяльності, спорті, громадській роботі та художній самодіяльності. Їм вручили дипломи і грамоти. У програмі ректорського балу - урочистий полонез за участю випускників, факультетські тури вальсу з викладачами, виступи кращих творчих колективів вишу та окремих виконавців. Окрасою заходу цього року стала гра камерного оркестру імені Дмитра Ахшарумова Полтавської обласної філармонії під орудою Олександра Абрамова. Родзинка цьогорічного балу - лотерея. Серед випускників університету розігрували 10 квитків на концерт гурту "Океан Ельзи" в Полтаві. Переможці лотереї не приховували своїх радісних емоцій. Завершилося дійство традиційною мистецькою акцією "Журавлики миру". У небо злетіли сині й жовті кульки з паперовими журавлями. Ця акція відбувається вже вчетверте і буде тривати доти, доки в Україні не запанує мир. Щоразу учасники сподіваються, що вона стане останньою.

член НСЖУ

Оксана Кравченко

Спорт для всіх у Полтаві

Саме під таким гаслом відкрився літній спортивний сезон в Полтаві. Не було офіцеозу, а розпочався він з турніру зі стрітворкауту. Street Workout или просто WorkOut (воркаут) - вулична субкультура, що об'єднує унікальний підхід до тренувань, потяг до різнобічного розвитку особистості та соціальну активність. Заняття на вулиці(на спортивних майданчиках або інших конструкціях) дають гарні результати в плані здоров'я, сили і краси тіла без фінансових затрат і надихають сотні тисяч людей по всьому світу на те, щоб розпочати заняття. До речі, до радянської гімнастики воркаут не має відношення. Саме завдяки своїй доступності, ефективності і тому, що через кілька років, Гетто Воркаут та вуличні тренування стали найпопулярнішими серед школярів та студентів, Росія стала лідером у цьому напрямку і йде попереду інших країн, хоча цей рух зародився у США. Нині у Росії кількість воркаутерів складає приблизно 100 000 людей. Завдання воркаута - удосконалення людини без ризику для життя і здоров'я. Саме тому цей напрямок будується на базових і природніх вправах, проте за рахунок уяви допрацьовують їх, створюючи нові варіанти та комбінації.

Ці заняття у центрі міста на Театральній площі запропонували полтавцям дві громадські організації. Це "Молода гордість" і Федерація "Стрітворкаут Полтавщини", що займаються популяризацією всіх видів спорту у нашому місті. Ігор Гончаренко, заступник голови ГО "Молода гордість", розповів, що вже були турніри з футболу та змішаних єдиноборств. Перший раз провели такий турнір у вересні 2016 р. Тоді відібрали на чемпіонат України 4-х людей з Полтави, а загалом 10 людей з області.

На площі проходив міжрегіональний чемпіонат, з метою популяризації цього, доступного всім, спорту. Учасниками стали полтавці, мешканці Харкова, Києва та Одесити. Було дві програми. 1- для людей, віком до 16 років, 2 - для тих, кому від 16 до 25 років. Наймолодшому учаснику було 12 років. Переможців нагородили кубками, медалями грамотами, вручили сертифікати.

- У воркаут культурі немає тренерів або вчителів, адже всі хто прийшов на площадку рівні між собою, але кожен готовий поділитися своїм досвідом і допомогти іншим. Воркаут перетворює площадки в місця зібрання однодумців, - поділився пан Ігор. - Сюди приходять після роботи або навчання, не забуваймо, що наше місто - студентське, не тільки заради тренувань, а й для того, щоб поспілкуватися, навчитися чомусь самому і поділитися з іншими. Лише так можливо добитися головної мети воркаута - щоб якомога більше людей дізналися про цей напрямок і почали заняття.

член НСЖУ

Оксана Кравченко

Полтавські вуличні музиканти

Минули ті роки, коли за владі мера А.Т. Кукуби, на вулицях та підземних переходах Полтави забороняли співати, грати музикам. Тепер у нас вечорами багато різноманітних імпровізованих виступів на вул. Соборній, особливо поблизу ЦУМу та на Театральній площі, перехресті Соборної та Срітенської. Здебільшого це студенти Полтавського музичного училища ім. М. Лисенка на свіжому повітрі проводять репетиції до іспитів, тому й чуємо одні й ті ж класичні твори. Це скрипалі, котрабасисти, гармоністи, які виступають часто вдвох. Скрипалі "дають концерти" і вдень. В червні можливо було почути і музик старшого віку на вул. Шевченка, у підземному переході біля пожежної башти, де грали вдень мелодії різних країн світу, та

здебільшого українські народні пісні... Одного разу, недільного звичайного вечора, наближаючись до нашого знаменитого магазину "Полтавчанка", я вперше почула ударні інструменти і зацікавилася. Двоє молодих хлопців у оточенні однолітків давали концерт англійською мовою. У наступні вихідні я знову почула їх. Цей дует двох хлопців вже має коло поціновувачів вуличної музики, бо глядацька аудиторія збільшується щоразу. Колектив має назву "DOUBLE SIDED", що перекладається як двохсторонній. Його створили Андрій Савін, полтавський журналіст, і Сергій Стрельніков, випускник музичної школи в м. Торезі Донецької області. Вони виконують переспіви англійських поп-груп та альтернативний рок.

Андрій пише свої пісні. Найпопулярніші серед полтавської молоді - дві пісні - "Екран" та "Ти потрібен мені". Вони цього року дали на вулиці 6 концертів. Стали учасниками благодійного, що проходив на території Університету економіки та торгівлі. Організували музичну презентацію перукарні "BRUTMEN", що знаходиться на вул. Соборній, навпроти їх місця для концертів. Так, що якщо у вихідні ви бажаєте послухати сучасну музику, тоді прогуляйтеся центральною вулицею Полтави і ви неодмінно зустрінете цей молодий і талановитий колектив.

член НСЖУ

Оксана Кравченко

Концерт і екзамен у Полтавському краєзнавчому музеї

Вже стало доброю традицією, що у Полтавському краєзнавчому музеї ім. В.Кричевського у червні відбуваються державні іспити студентів Музичного училища ім. М. Лисенка. Ось і нині у великій виставковій залі музею пройшов іспит з фаху хорового диригування. У ньому брали участь 6 випускників, треба додати, що лише один із них хлопець. Вікторія Ємець, викладач вищої категорії диригентсько-хорового відділення цього навчального закладу, одна з членів екзаменаційної комісії, сказала: "Чотири роки студенти йдуть до цього врочистого дня, ведучі своїми наставниками-педагогами. У іспиті свої навички покажуть шестеро випускників - це полтавці - Ганна Кисляк, Валерія Дорошенко, Наталія Хворост, Аліна Конюшенко та Юрій Веклич з смт. Решетилівка й Ірина Волкова з м. Ахтирка. Вони керуватимуть хором, що складається зі студентів 1-4 курсів училища та додаткового складу. У кожного випускника своя програма, що найкраще показує, виявляє здібності студента".

Слухаючи концерт-іспит відвідувачі ще раз впевнилися у правоті слів Джона Максвелла, який наголошував: "Вірте в людей, і вони зроблять все, щоб виправдати вашу довіру". Оцінювало випускників досвідчене журі на чолі з Віталієм Скакуном, народним артистом України. У програму концерту-іспиту цього відділення училища увійшли музичні твори не тільки нашого земляка - відомого українського композитора Миколи Лисенка, а й класиків світової культури, як Джузеппе Верді, які допомогли створити певний настрій слухачам. Репертуар молодих диригентів був настільки різноплановий, де на першому місці - українські народні пісні, також звучали й у сучасній обробці. А ще молоді диригенти представили свої улюблені музичні твори країн світу, чим потішили шанувальників класики. Виступи диригентів закінчувалися гучними оплесками слухачів. Найбільше сподобалися полтавцям "Ой, на Івана Купала", "Садок вишневий коло хати", "Не стій, вербо, над водою". Піднесену атмосферу заходу створила ведуча Марина Скляр, випускниця училища 2016 р., учасниця додаткового складу хору. Особливої подяки заслуговувало бездоганне виконання усієї програми іспиту Мариною Люшень, концертмейстром.

член НСЖУ

Оксана Кравченко

Мандри юних туристів у бібліотеці

У літні спекотні дні учні, які відпочивають у літніх таборах є постійними відвідувачами Полтавської Обласної універсальної наукової бібліотеки ім. І. П. Котляревського, завдяки цікавій і цілеспрямованій роботі Пункту європейської інформації, який очолює Лариса Лисенко, професіонал з великої літери і залюблена у свою справу та людей сучасна, талановита жінка. Одними з перших стали учні табору о Полтавської спеціалізованої школи № 3, котрі завітали до Центру (Пункту) європейської інформації, щоб здійснити віртуальну подорож до Фінляндії - країни яка за 100 років незалежності створила надзвичайно комфортні соціально-економічні умови для життя своїх громадян. Вони подорожували найбільшими містами Фінляндії, дізнавалися про найпопулярніші види спорту, що розвиваються в цій країні, знайомилися з побутом і культурою фінів, гастрономічними традиціями тощо. За підсумками віртуальної подорожі координатор Центру (Пункту) європейської інформації Лариса Лисенко провела вікторину "Що ви знаєте про Фінляндію" та запропонувала вивчити веселий фінський танець "Летка-Єнька". Коли виконавці танку стали паровозиком, щоб кожний тримав руки на плечах чи паску переднього, і повторювали однакові рухи, то хореографічна розвага так сподобалася гостям бібліотеки, що до танцю долучилися не лише школярі, а й працівники бібліотеки та вчителі-керівники загону. У Центрі (Пункті) європейської інформації Полтавської обласної

універсальної наукової бібліотеки ім. І. П. Котляревського часто збиралися юні туристи. Одна з них - група мандрівників, що відпочивають у літньому таборі Полтавської школи-гімназії № 17, вирушила у мандрівку англійськими країнами. Подорожуючи, вони відкрили для себе курйозні випадки слововживання в англійській мові, відповіли на питання аудіовікторини "Англійський світ", взяли участь у різноманітних конкурсах і здійснили віртуальну мандрівку до Единбурга - столиці Шотландії. Жителі цієї країни дуже люблять чистоту і бережуть свою природу. Ви ніде не знайдете сміття або безлад. Бруду немає навіть після дощу або мокрого снігу, так як скрізь лежить асфальт або все усіяне густою травою. А трав'яний килим живий навіть взимку, тому що клімат тут дуже м'який. Температура протягом року в середньому змінюється від +5 до +20С. Сніг, що випав, практично мало впливає на життя місцевих рослин. ... З п'яти мільйонів шотландців половина воліє жити в сільській місцевості і насолоджуватися природою. У вільний час всі зайняті вирощуванням квітів у палісадниках.

А відпочивальники літнього табору Полтавської спеціалізованої школи №3 знову вирушили на південь Європи, до сонячної Греції, де у школах вивчають дві іноземні мови. Вивчення англійської є обов'язковим, в якості другого учні можуть вибрати один з європейських мов. А ще особливістю країни є те, що місцеві жителі їдять чотири рази на день. Починають трапези з легкого сніданку, після якого слідує невеликий

перекус. Зазвичай він являє собою бублик, покритий сесамом. Ситний обід з зміною страв греки поглинають під час сієсти. Пізно ввечері великі грецькі родини збираються за вечерею. Сімейні і дружні посиденьки в Греції завжди супроводжуються дискусіями. Тяга до суперечок закладена у жителів півострова ще з часів Сократа. Улюбленим святом греків є Великдень, який передре 40-денний піст. Останній тиждень Великого посту характеризується великою кількістю служб у церквах.

Цього разу вони вивчили грецький танок сіртакі, адже це унікальне дійство, якому немає рівних навіть серед найяскравіших сучасних танців. По-перше, сіртакі виник швидко і спонтанно, і відразу ж підкорив весь світ. Це танець фільму - після виходу в світ кінокартини "Грек Зорба" світ дізнався про сіртакі, і люди швидко підхопили його ритм. По-друге, сіртакі є, мабуть, єдиним танцем, який може виконувати максимальну кількість людей. Чим більше в танці виконавців, тим він стає видовищнішим. А ще юні читачі дізналися про пригоди Персея та Нарциса.

Кожна така подорож - це вікно у світ Європи для маленьких читачів, можливість краще дізнатися про країни, здійснити свої мрії стосовно подорожей у віртуальності, кому це не по кишені в реальному житті, адже мріяти можуть і бідні, і багаті школярі..

член НСЖУ
Оксана Кравченко

Нотатки зі свята талантів "Миргородський квітограй"

Обласний фестиваль "Миргородський квітограй" відбувся у Міжнародний день захисту дітей у Центрі естетичного виховання. Це був ювілейний 20-й захід у Миргороді. У ньому брали участь діти з м. Пирятин, Полтави, Миргороду та Зінькова, а ще з сел Шишацького району. Відкрили свято талантів заступник Миргородського міського голови, депутат Полтавської обласної ради

Костянтин Кірпосенко та голова журі фестивалю, директор комунальної установи "Обласний центр народної творчості та культурно-освітньої роботи" Олена Білакова.

- Свято пісні і танцю, яке починалося міським заходом, переросло у обласний ярмарок талантів. Цей рік для творчого конкурсу - ювілейний. "Миргородський квітограй" уже 20-й рік поспіль збирає на миргородській землі талановитих

дітей Полтавщини. Продемонструвати свої таланти зареєструвалися більше 300 учасників, віком від 3 до 16 років", - розповіла начальник відділу культури Лариса Педченко.

Діти виступали у трьох вікових групах: молодша, середня і старша. Були номінації - вокал та хореографія. Володарями гран-прі стали такі учасники: Лубенський танцювальний колектив "Глорія" та Миргородський

вокальний ансамбль "Промінь сонця". Організаторам фестивалю Управлінню культури і туризму Полтавської облдержадміністрації; Обласному

центру народної творчості та культурно-освітньої роботи; Миргородській міській раді та відділу культури і туризму Миргородської

міської ради вдалося створити гідне дитяче свято на Миргороді.

член НСЖУ

Оксана Кравченко

Фотовиставка "Портрет солдата"

Фотовиставка під такою назвою вже стала у нашому місті надзвичайною подією. Відкрилася вона у фойє на першому поверсі Полтавської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. І. П. Котляревського. Автором її стала фотограф і журналіст видання "Цензор.НЕТ" Віка Ясинська. Вперше її побачили з 14 по 19 липня 2015 року в м. Києві в Українському Кризовому Медіа Центрі. Після презентації в столиці, виставка поїхала до США, де була представлена в м. Бостон (столиця штату Массачусетс) та м. Ралі (столиця штату Північна Кароліна) і в м.

Вашингтоні в Капітолії (Будинок Конгресу США). Презентацію у Полтаві майстерно і красиво провела Юлія Шолудько, бібліотекар відділу соціокультурної діяльності бібліотеки.

- Фотовиставка "Портрет солдата" - це 40 портретів чоловіків, які добровольцями та за призовом брали участь у військових діях на сході України. А ще під портретами можна прочитати вислови самих портретованих із чималим військовим досвідом, - мовила пані Юлія, відкриваючи захід. - Із портретів на нас

дивляться щирі та ясні очі чоловіків. Їхні погляди випромінюють різні почуття: радість, задумливість, інколи стурбованість або смуток... По них можна впізнати характер, настрій, уподобання, життєву мету. Цим вони різняться. Але є щось одне, що об'єднує ці мужні погляди.

Це впевненість, нестримне прагнення захистити рідну землю від ворога і беззаперечна віра в успіх ратної справи.

член НСЖУ

Оксана Кравченко

Згадали художника Батуріна

Цими днями у видавництві "АСМІ" надрукована книга про заслуженого художника України Віктора Батуріна. Він відомий полтавцем, як художник-експозиціонер, дослідник, оратор і патріот України. Ідея створення збірки про цього митця народилася у літературно-меморіальному музеї Івана Котляревського 5 років тому. Ініціатором написання книги став відомий на Україні педагог і художник Григорій Волков, який вже не одне десятиліття у Полтаві сприяє розвитку сучасного мистецтва своїми проектами та робить багато гарних справ для пошанування місцевих творчих людей. Назву книги "В.М. Батурін: художник та його музеї" підказала Євгенія Стороха, провідний науковий співробітник літературно-меморіального музею Івана Котляревського. Упорядником збірки та ведучим відеопрезентації виступив Сергій Пічугін, доктор технічних наук, професор, завідувач кафедрою ПНТУ ім. Ю. Кондратюка. Презентація відбулася до 80-ти річчя від дня народження В. Батуріна у літературно-меморіальному музеї Івана Котляревського, бо саме його бригада працювала над цим музеєм та над

створенням музею-садиби класика української літератури. Батурін розробив нову форму роботи митців для створення музеїв України - компактну бригаду з 4-5 людей, які повністю виконували всі роботи у музеї. Так вони працювали над театральним музеєм у Києві, музеями письменника Гоголя в с. Гоголево та педагога Макаренка в с. Ковалівка та воєначальника Суворова в м. Очакові. На захід прийшов майже у повному складі авторський колектив збірки. Це Володимир Вайнгорт, доктор економічних наук і публіцист; Григорій Волков, член НСХУ, педагог і керівник дитячої художньої студії, котра носить ім'я цього художника; Вікторія Пашенко, провідний науковий співробітник літературно-меморіального музею ім. Панаса Мирного та Олексій Петренко, колекціонер і меценат, видавець, директор видавництва "АСМІ"; Євген Путря, член НСХУ і друг Батуріна та Євгенія Стороха, провідний науковий співробітник цього закладу культури. Вони поділилися спогадами та враженнями від спілкування з цим багатограним земляком.

Виступаючи на презентації підкреслювали, що Батурін був привабливою, харизматичною людиною і для кожного ставало радісним спілкування з ним. Матеріали у збірці розташовані у хронологічному порядку від дитинства до останнього дня. Велику допомогу в роботі над книгою надала обласна організація НСХУ, на чолі з Юрієм Самойленком, а також окремі мешканці Полтави, як поетеса Світлана Грицай, фотохудожник Кім Скалацький та інші. Так, завдяки художнику Євгену Путрі, який разом з Віктором Батуріном проходив строкову службу у артилерійсько-інструментальній розвідці і вів щоденник, було правдиво і панорамно висвітлено період служби в армії. Батурін у музейній справі був піонером на Полтавщині, зокрема його ідея про обрамлення очеретом перейшла в десятки музеїв краю. Книга різнобічно висвітлює постать нашого сучасника. Прикрашають її 16 сторінок кольорових вкладок.

член НСЖУ

Оксана Кравченко

Про спортивний літопис Полтавщини

У червні у Полтавському краєзнавчому музеї ім. В.Кричевського відбулася П науково-практична конференція "Бутовські читання", присвячена спортивному літопису Полтавщини: сторінкам історії, славетним іменам. Перша конференція пройшла у 2007 р. Матеріали цієї конференції надруковані у збірнику наукових статей, за редакцією В. В. Павлова, голови комісії Полтавського обласного відділення НОК України "ЗМІ та пропаганда олімпійського руху", почесногю працівника туризму України. Цей збірник присвячено пам'яті видатного вченого-практика, одного із засновників новітнього олімпійського руху, Олексія Бутовського, котрий народився на Лубенщині у родині дрібних дворян. Різномічне домашнє виховання він продовжив під час навчання в пансіоні у Полтаві, а в 1849 р. розпочав заняття у Петровському кадетському корпусі. По закінченню отримав звання прапорщика, це було перше офіцерське звання у царській Росії. ..

Генерал Бутовський не лише брав участь у Міжнародному атлетичному конгресі, що відбувся у 1894 р. в Парижі, де було затверджено Олімпійську хартію та обрано Міжнародний олімпійський комітет, а як член МОК приїхав у Афіни у 1896 р., де був присутній на Іграх I Олімпіади". Про це читаємо у статті "Творчий спадок Олексія Дмитровича Бутовського" Сергія Бубки, Президента національного олімпійського комітету України, та Марії Булатової, Президентки Олімпійської академії України, опублікованій у вище згаданому збірнику. Тут йде мова і про нинішнє 4-ри томне видання його творів. 1-й том - добірка творів Бутовського про досвід фізичного виховання у зарубіжних країнах. 2-й том присвячений його працям про історію зародження та розвитку фізичної освіти від давніх та сьрдніх віків до нового часу. 3-й - про різні аспекти фізичної підготовки. 4-й

містить докладний "Послужний список генерала А. Д. Бутовського" та тематичні праці. Ці томи допоможуть сучасникам зрозуміти багатогранну особистість та досягти фундаментальну значущість його праць.

Матеріали збірника містять одинадцять глибоких досліджень, історичних розвідок і повідомлень. Серед них є і присвячені сучасному стану розвитку спортивного життя та фізкультурному руху, його проблемам та преспективам.

Заслуговує на увагу стаття Людмили Шендрик, заступника директора з наукової роботи Державного історико-культурного заповідника "Поле Полтавської битви", члена Полтавської обласної ГО "Спілка екскурсиводів" про фізичне виховання у козацькі часи. Вона розкриває його особливості та змістінститут джур, розповідає про козацькі єдиноборства, а ще про про амплітуду рухів "гопака", яка символізувала волелюбність і розкріпачення душі людини.

"Про науково-педагогічну спадщину Бутовського розповіла Наталія Половка, педагог-організатор Пирятинського ліцею Пирятинської міської ради Полтавської області. Про одну з маловідомих сторінок культурного життя України - фізичне виховання учнів церковнопарафіяльних шкіл Полтавської єпархії наприкінці ХІХ - на початку ХХ ст. оповіла Ірина Петренко, доктор історичних наук, професор кафедри педагогіки та суспільних наук ВНЗ Укооспілки "Полтавський університет економіки і торгівлі", член Національної спілки краєзнавців України. Зокрема пані Ірина зупинилася на роботі церковнопарафіяльних шкіл краю.

Так, протягом 1889-1890 навчального року у Сампсонівській церковнопарафіяльній школі, що на околиці Полтави, навчалася 29 учнів. Закінчило повний курс із правом пільги по відбуванню воєнного обов'язку 4 учні, в наступному році їх вже було 11. У школі приділялася велика увага

фізичній підготовці учнів. Діти, під керівництвом учителя, виконували фізичні вправи і загартувалися. Проте, як працювало "Товариство сприяння фізичному вихованню дітей", створене у березні 1897 р., що робило маленьких полтавців здоровими духом і тілом, поділилася Людмила Ольховська, провідний науковий співробітник Полтавського літературно-меморіального музею В. Г. Короленка. У 1905-1908 рр. видатний письменник та громадський діяч Короленко був почесним головою цієї організації. На думку пані Людмили, цінність організації полягала у оперативних змінах на краще для життя місця. Було виділено два майданчики для занять. Один з них, де активно велася робота, був у Олександрійському парку. Його відвідували діти Подолу, Кобищанів, Павленок, тощо. За один день майданчик відвідувало 224 дитини. Дотримувалися гігієнічні норми, а спортивний інвентар роздавався безкоштовно.

Чергові пильно стежили за станом здоров'я дітей. У деяких випадках дітям надавалася вдома медична допомога, що підтверджує гуманні засади діяльності цього товариства. Однією з популярних форм дитячого дозвілля стали прогулянки та екскурсії.

Щоразу у таких прогулянках брало участь від 200 до 250 дітей, зі складу тих, що відвідували ігровий майданчик. А ще пані Людмила розповіла про роботу денного притулку - ясел для малолітніх дітей. Тут харчувалися діти незаможних батьків і надавалася медична допомога за потреби. Експонати музею підтверджують участь Короленка в роботі організації. Організація пропрацювала 11 років і привнесла в соціальне та громадське життя Полтави багато корисного та потрібного її мешканцям.

член НСЖУ

Оксана Кравченко

Перший Міжнародний фестиваль сучасного мистецтва в Полтаві

Сучасне мистецтво тяжіє до відсутності естетичних та технічних обмежень у художньому вираженні. У чому пересвідчилися полтавці та новому проєкті під назвою "Арт-ПЛАТФОРМА". Цей фестиваль протягом двох останніх днів квітня проходив по вул. Зінківській 6 А. На проєкті було багато такого, що відбувалося вперше на Полтавщині, нетрадиційного і новаторського. По-перше, демократичність. Не було дрес-кодів у одязі і сюди можна було дістатися пішки чи на самокаті, на роliках. Зручні лавочки і столики для відпочиваючих, багато простору, що сприяло хорошему огляду об'єктів, а ще відсутність обмежень будь-яких для учасників (вікових, статевих, тематичних...). По-друге, безкоштовно і не було заповізаності, заангажованості, про це потурбувалися молоді та талановиті полтавці - Артур Ароян та його команда. Валерія Петько, арт-менеджер цього проєкту сказала на відкритті заходу :

- 11 цех Полтавського турбомеханічного заводу став нашим домом. Кошти на монтаж, рекламну компанію і це приміщення дав нам ТРЦ "Київ" безкоштовно. У 2015 році виникла ідея такого проєкту, коли заборонили проведення мистецьких проєктів для молоді у приміщенні кадетського корпусу в центрі міста. Стали проводити у Корпусному саду, проте залежність від погодних умов була великою. А тут є дах над головою і величезного розміру приміщення зі зручностями, окрім того є час на майстрування усіх експозицій.

Фестиваль у Полтаві наглядно показав, що з'явилися такі нові прийоми, як колаж, фотомонтаж, інсталяція, перфоманс. Побачивши, як значно ускладнюється класифікація мистецтва за жанрами і стилями, глядачі різного віку дійшли висновків, ознайомившись із заходами цього проєкту, що сучасне мистецтво характерне тим, що жодної категорії в ньому не існує. Треба додати, що попри значний тиск офіційного мистецтва та існування щільної "залізної завіси", в радянській Україні виникали явища, паралельні світовим тенденціям - такі, наприклад, як гіперреалізм та

концептуалізм. Сьогодні ми вже можемо впевнено говорити про певну лінію - хоч і пунктирну - розвитку вітчизняного концептуалізму, який і актуалізував "забутий" досвід авангарду, і своєрідно інтерпретував маловідоме західне сучасне мистецтво. У сучасне українське мистецтво прийшло нове покоління, що актуалізує життєтворчий досвід авангарду та пов'язаної з ним концептуалістської традиції, які отримують нового значення в сьогоднішньому контексті, свідченням цього стала "Арт-ПЛАТФОРМА". Цей проєкт триває в Полтаві три роки і вже давно переріс рамки обласного чи регіонального, а маємо право говорити про міжнародний. Адже цього року в ньому брали участь не лише представники різних регіонів України (Харківщина, Сумщина, Полтавщина, а ще Київ, Фастів, Олександрія), а й Німеччини, зокрема документаліст Томас Рот із Берліну. Молодь із захопленням прослухала у перший день роботи проєкту його лекцію про сучасне документальне кіно. На фестивалі відбулося два перфоманси; перший відкрив захід - це театралізоване дійство за п'єсою Б. Шоу "Пігмаліон", що показали актори Молодіжного незалежного театру "Т. АКТ", режисер Олена Субтеля, Пігмаліон - Владислав Могилат, а Галатея - Світлана Кулініч. І на завершення роботи проєкту відбувся музичний перфоманс від гурту "Онероїд".

Серед різноманіття творів молодих митців помітно вирізнялися акварелі янголят Вікторії Павленко із Зінькова, котра малює з дитинства. За участь у Всеукраїнському конкурсі малюнку "Космічні фантазії", вона, тоді ще школярка, зайняла 2-ге місце і її нагородили пугівкою до дитячого табору "Артек". А поряд - витвори Олени Троцької із Гребінки, яка брала участь у проєкті вперше та єдина представила жіночі прикраси у техніці ліплення.

- Під час декретної відпустки мене зацікавила біжутерна глина з Німеччини і цей вид мистецтва. Я у своїх мініатюрних роботах поєдную емаль, стекларус, - поділилася пані Олена. - Роблю у керамічних прикрасах

імітацію народної вишивки.

Дуже багато було вдалих експромтів, експериментів із матеріалом. Так живописець Варган Маркар'ян, член НСХУ, стипендіат Президента України, створив мапу нашої держави із одноразових стаканчиків. Серед знаних Григорій Волков, член НСХУ, художник і педагог, представив естетику бросового, як рефлексію на складний світ сьогодення. Роботи вилучені зі сміття, поміщені в рамки і показані на проєкті. Пан Григорій сказав:

- Цей проєкт цікавий несподіваним форматом, демократичністю, де немає жорстокого відбору, тут відкритий простір. Всі поставлені у рівні умови, немає ієрархії, де народні та заслужені... Можна показати свою лабораторію, експериментувати. Я вважаю, що художник має знайти натхнення не лише дивлячись на небо, пташок, а й собі під ноги, навіть на будівельному смітті. Треба розширити категорію естетичного. Патьоки фарби, деформовані пляшки, інше - арт-об'єкти...

Постійна учасниця цього фестивалю поетеса Ольга Ковальова, велика шанувальниця полтавського мистецтва, яка створила серію віршів про наших митців, мовила, підводячи підсумки фестивалю:

- Кожний учасник Першого Міжнародного фестивалю сучасного мистецтва себе виразив, так, як вважав за доцільне. У полтавського митця Едуарда Трирога це дерево мрії, добробуту з пустими поліетиленовими торбинками, де кожний має змогу залишити щось дороге і приємне для прийдешніх поколінь. Численні виставки фото - це немов частинки спільного, що входять один до одного і складають композицію стану душі сучасника, його розкріпачення і свободи. Білі вітрила під стелею, під якими ми проходимо у залу, - щастя, надія, вони несуть удачу та позитив. Це світлий і цікавий фестиваль, де збираються творчі люди з метою невимуженого спілкування.

член НСЖУ

Оксана Кравченко